

Elfoglák a postáráblókat

Szovjet-dumping
ellenünk

Budapest, VII. év, 4. szám

Hétfő, 1931 január 26

MAGYAR HÉTFO

ÁRA 6 FILLER

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V, Vilmos császár-ut 34.

Szerkeszti: LÉVAI JENŐ

Telefonszám:
283-62

A przemysli vár titkai

Halálraítéltek több összeesküvő tisztet

Sorozatos politikai merényletek Jugoszláviában — Több szerb tábornok, köztük Belgrád helyőrségi parancsnoka külföldre menekült

A Magyar Hétfő újabb szenzációs tudósítása a jugoszláv forrongásról

Nemcsak a fővárosban, hanem az egész világon nagy feltűnést keltett a Magyar Hétfő legutóbbi számának az a jelentése, amely arról számolt be, hogy Belgrádban katonai összeesküvést lepleztek le és több magasrangú katonatisztet letartóztattak. Annak ellenére, hogy ezt a hírt a fővárosi sajtó egy része elhallgatta és az itteni szerb követség megcáfolta, a hivatalos cáfolat ellenére fenntartjuk értesülésünket, sőt ugyanabból a

feltétlenül megbízható forrásból

származó újabb hiteles értesülésünk alapján módunkban van újabb érdekes részleteket közölni a legújabb jugoszláviai eseményekről, amelyekkel ép a «Magyar Hétfő» legutóbbi tudósítása alapján részletesen foglalkozik a világsajtó is. A Corriera de la Sera a Magyar Hétfő megnevezésével közli az eseményeket s fűz azokhoz kommentárokat s a nagy angol és amerikai világlapok is részletesen írnak tudósításunkról.

Grácson át érkezett legújabb belgrádi jelentéseink szerint

a leleplezett dinasztiaellenes összeesküvés ügyében

Belgrádban a legnagyobb titokban tovább folyik a vizsgálat, amelynek eddigi eredménye a következő:

Az összeesküvés a Fekete Kéz néven ismert tiszti szervezetből indult ki, amelynek tagjai

esküdt ellenségei a Fehér Kézhez tartozó Zsvikovies Péter tábornok miniszterelnöknek és az egész mai kormányrendszernek.

A jelenlegi szerb diktatúrával szembehelyező törzstisztek

eleinte tulajdonképpen csak a kormány megbuktatására szövetkeztek és ez az összeesküvés csak később kapott dinasztiaellenes színezetet.

Néhány tekintélyes tábornok ugyanis megkísérelte Sándor szerb királyt felvilágosítani az országban uralkodó diktatúraellenes hangulatról, amikor azonban meggyőződtek arról, hogy a király teljesen a Fehér Kéz befolyása alá került, a tiszték hangulata a király ellen fordult

és az összeesküvés szervezői arra is el voltak már szánva, hogy ha kell,

a Karagyorgyevics-dinasztia eltávolításával is megbuktatják a diktatúrát.

Az összeesküvés szervezői közül — mint már jelentettük — tizennyolc tisztet letartóztattak és egyes külföldi jelentések szerint közülük tizennyolc már hazatérésük és hűtlenség címén főbelölték.

Kosztics Jozsip tábornok, aki ezideig igen előkelő katonai pozíciót töltött be, továbbá Tomics tábornok, Belgrád város helyőrségének a parancsnoka, aki külföldre menekült. Ugyancsak jobbnak látta elhagyni Jugoszláviát Pesics volt vezérkari főnök, aki egyidőben Jugoszlávia prágai követe is volt. A letartóztatás elől menekült külföldre Kalafatovies nyugalmazott tábornok is, aki ugyancsak tekintélyes pozíciót töltött be.

A Jugoszláviában uralkodó hangulatra jellemzők azok

a nap-nap után megismétlődő merényletek is, amelyek különösen Horvátországban vannak napirenden,

amiket azonban a cenzura hatása alatt természetesen szintén elhallgat a jugoszláv sajtó. Így legutóbb

Amíg azonban ez a hír még megerősítésre szorul, addig bizonyos az, hogy

az összeesküvést szervező magasrangú tiszték közül többen elmenekültek Jugoszláviából.

Az összeesküvést szövő tábornokok között van többek közt

merényletet kíséreltek meg Kovaevics horvát parasztpárti vezér ellen, aki a meggyilkolt Radics István legbizalmasabb hívei közé tartozott,

a rendszerváltozás után azonban behódolt a Zsvikovies-diktatúrának és legutóbb ő szervezte meg azt a kormány által megrendelt horvát parasztfelvonulást, amellyel Zsvikovies azt akarták demonstrálni, hogy a hor-

vát paraszttömegek teljesen meg vannak elégedve a mai állapotokkal.

A lapok is megírták nemrég, hogy a Belgrád-Zágráb közötti gyorsvonaton egy bomba robbant fel, amely kisebb károkat okozott. Arról a csodálatos «véletlenről» azonban, hogy

ezen a vonaton utazott a zágrábi rendőrfőnök.

egyetlen lap sem írt, holott a merénylet az ő személye ellen irányult, miután benne látják Zágrábban megtestesülve a mai kormányrendszert.

Ujból hangsúlyozzuk, hogy bár az elnémitott jugoszláv sajtó egy szót sem írhat ezekről az eseményekről, a külföldi lapjelentések alapján mégis tudomást szereznek Jugoszláviában is a történetekről, úgyhogy Zsvikovies miniszterelnök jónak látta pénteken a Wolff-ügynökség belgrádi munkatársa előtt cáfolni a katonai összeesküvéstől kiszivárgott híreket. Ezt a cáfolatot most a jugoszláv lapok feltűnő helyen és olyan beállításban közlik, hogy a közönség e cáfolatból szerezzen tudomást a történetekről.

Garami haza akarja hozni a vörös hadsereg fővezérét

A Magyar Hétfő részletesen ismertette azokat az okokat, melyek arra készítettek Garami Ernőt, hogy a szociáldemokrata pártban viselt vezető pozíciójáról lemondjon és bizonyos passzívitásból figyelje az eseményeket. Garami Ernő azzal kapcsolatban, hogy Hock János érdekében amnesztiamozgalom indult meg, most felhívta a párt vezetőségét: illetékes helyen intervenáljanak, hogy amnesztiaiban részesüljön Böhm Vilmos volt népbiztos, a vörös hadsereg főparancsnoka is

Böhm Vilmos tudvalevően a bukás után nem ment ki Moszkvába, hanem Bécsben maradt, szakított a bolsevista elvekkkel és vissza-

helyezkedett a szociáldemokrata platformra. Nagy kérdés azonban ennek ellenére, hogy a szociáldemokrata pártvezetőség vállalná-e annak az ódiomát, hogy a kormánynál Böhm Vilmost protezsálja? De feltéve, hogy Peyrérk kérnének a volt vörös főparancsnok részére amnesztiát, nem hisszük, hogy a kormány ezt a kívánságot teljesítené.

Egyébként Garami Ernő annak ellenére, hogy pártvezetőségi tagságáról lemondott, továbbra is bejár a Népszava szerkesztőségébe, ahol mint a lap munkatársa állandó alkalmazásban van. Cikkeit azonban már nem írja alá. A munka abbahagyására egy, Weltn-

Jakabbal való incidense adott okot, ki mint a Népszava szerkesztője, Garami egy cikkének közzétételét megtagadta. Még a lap karácsonyi számában Mónus Illés cikket írt, melynek lényege az volt, hogy Magyarországon a fehér terror megszűnt. Erre válaszolt Garami Ernő a nem közölt cikkében és

bizonyítani kívánta azt, hogy az országban igenis dul a fehér terror.

Mikor Garami politikai barátai értesültek arról, hogy vezérük kéziratát Weltner Jakab a Népszavában nem tette közzé, sokszorosították ezt a cikket és gondoskodtak róla,

Letartóztatták a gubacsiuti postarablás tetteseit

A postafiók hivatalnokjének anyja a bünszövetkezet egyik tagja A Corvin-áruházban történt lopások szenzációs következménye

A gubacsiuti postahivatalban történt rablótámadás ügyében folyó rendőri nyomozásban vasárnap szenzációs fordulat állt be. Ugy látszik,

a esodlatos véletlen folytán a rendőrség most megtalálta mégis a gubacsiuti rablótámadás tetteseit,

akik egy egészen más ügyben kerültek a rendőrségre.

Körülbelül egy évvel ezelőtt a Corvin-áruház feljelentést tett a rendőrségen, hogy állandóan lopkodják az áruház árukészletét. Először házidetekтивekkel figyelttek, majd a rendőrséghez fordultak, amely hosszabb időn keresztül figyeltette detektívekkel az áruház személyzetét. A nyomozás végül is megállapította, hogy

a Corvin szőnyegosztályának vezetője, Pötschauer Gyula és az osztály két alkalmazottja, Vancák Károly és Vancák József lopkodják állandóan az árukat.

A rendőri nyomozás során azután meglepő

Egyelőre mind a hárman tagadják azt, hogy nekik közük volna az álarcos rablótámadáshoz, a rendőrségnek azonban az a feltevése, hogy Hadzsák lakásán születt meg a rablótámadás terve.

A feltevés szerint a teljesen jóhiszemű és gyanútlan Hadzsák Mária otthon meggondolatlanul elfecsegte, hogy milyen sok pénzt keresnek a gubacsiuti postahivatalban és Pötschauer, aki többször elkísérte a lányt hivataláig,

maga is jól ismerte a helyszíni viszonyokat. Pötschauer, a rendőrség felte-

kihirdette az előzetes letartóztatásról szóló végzést Hadzsák Károlyné, Pötschauer Gyula, Vancák Károly és József előtt.

Pötschauer Gyula

rendkívül intelligens, több nyelven beszélő ember, aki a háború alatt pilóta volt.

Jártunk Vancák József édesanyja, özv.

fordulat történt. Az ügybe ugyanis bekapcsolódott a gubacsiuti rablótámadás egyik szereplőjének,

Hadzsák Mária, a postahivatalban a rablótámadás ideje alatt szolgálatot teljesített tisztviselőnek édesanyja, Hadzsák Károlyné.

Pötschauer ugyanis albréletben lakott Hadzsák lakásánál.

Pötschauer rávette Hadzsákét, hogy legyen segítségére bünszövetkezetében és a lopásokat úgy követték el, hogy Hadzsáké gyakran megjelent a Corvin-áruházban, ahol a szőnyegosztályon néhány pengő értékű szőnyeget vásárolt. Pötschauer azonban a két Vancák-fiu segítségével ilyenkor

nagyobb értékű, néha több ezer pengő értékű árut esomagolt be.

A nyomozás ebbe a stádiumába kapcsolódott be Vogl József rendőrkapitány, aki a három gyanúsítottat előállította.

vése szerint bevonta tervébe a két Vancák-fivért.

A Corvin-áruházból

az ellopott áruk értéke mintegy 20.000 pengő és ebben az ügyben még 10-12 gyanúsított előállítása várható.

A késő éjszakai órákban Demeter János rendőrkapitány

Vancák Andrásné lakásán és beszélünk vele. Elmondta, hogy fia szolid, csendes, mulatozást kerülő fiatalember. Keresetét mindig haza adta. Az álarcos rablótámadás napján

szokásától eltérően este 11 óra után érkezett haza.

Édesanyja ekkor már aludt. A fiu másnap azt mondta, hogy egy leányismerősénél volt, akinek udvarolt.

— Igaz — mondja az anya —, hogy Józsi fiam *anyagi gondokkal küzdött*, de mi nem is mertünk arra gondolni, hogy bünszövetkezetbe jár. Mi azt is csak ma tudtuk meg, hogy mit csinált a Corvin Áruházban. Érthetetlen azonban, hogy hová tette a pénzt, mert sohasem volt pénze. Vancák József naponta figyelmesen olvasta a gubacsiuti rablótámadásról szóló híreket és ismerősének azt mondta, hogy *«ügyes munka volt»*.

Felkerestük Vancák Károly feleségét is, aki Pesterzsébeten a Báthory-utca 14. számú házban lakik. Vancákék így nyilatkoztak előttünk:

— Semmiről nem tudok. Férjemet tegnap délután vittek be a főkapitányságra, ma délután pedig meglátogattam, beszélni természetesen nem beszélhettem vele. Nem akarom védeni, de annyit mondhatok, hogy amióta feleségem vagyok, nekülmem sehol nem ment, nekülmem semmit nem tett. Szerényen élünk, mondhatnám szegénységben. A házberünket, havonta 28 pengőt, is alig tudjuk megkérteni, pedig én is dolgozom Budán egy harisnyagyárban, ő pedig mint vásári kereskedő keresi meg a legszükségesebbet. Öccsével — egészen pontosan tudom — január 7-én találkoztam. Azért tudom ilyen pontosan, mert azon a napon állottam a gyárba munkába. Az életemre esküszöm, hogy a férjem nem lehet bünszövetkezet tagja, mert tudom, hogy sokkal jobban szeret, minthogy kitenné magát annak, hogy főlem elszakítsák.

Vogl József rendőrkapitány és Angyal László detektívfelügyelő most tovább nyomoznak a gubacsiuti postarablás ügyében, lenyomozzák a letartóztatottak előéletét, a legnagyobb súlyt a rendőrség annak megállapítására helyezi, hogy a bünszövetkezet tagjai, hol voltak mult hét csütörtökön este éjjel az időben, amikor a rablótámadás történt.

hogy a lenásolt példányok kézzől-kézre járnak a munkások között.

Egyébként köztudomású dolog, hogy a szocialdemokrata párt országos választmányában mindössze ketten szavaztak Garami Ernő memorandumának elfogadásá mellett. Mostanra kiderült, hogy a két szavazó Buchinger Manó és Sávolt János volt. Buchinger az emigrációból egyútt jött haza Garami Ernővel és úgy látszik, párttitkári állására való tekintettel elégségesnek tartotta, hogy e szavazattal elvileg tiltakozzon a párt mai politikai irányja ellen.

Sávolt János a munkások szakszervezetének titkára, akit a párt fontos pozícióba helyezett el. Így tagja volt Sávolt a főváros közgyűlésének, a Beszkiart igazgatóságának, sőt végrehajtóbizottságának is. A mostani közéleti választáson azonban alighanem pártvezetőségellenes álláspontja miatt még csak városatyának sem jelölték.

Mi lesz a Máv. beruházásokkal?

Ötven tagú munkásküldöttség kérte a Magyar Hétfő közbenjárását

Munkásküldöttség jár ma délelőtt szerkesztőségünkben. Az 50 tagú küldöttség nagyobbára a vasgyárak munkásaiból rekrutálódott, akik magukkal hozták a Magyar Hétfő mult heti számát, amelyben kimutattuk, hogy

6000 vasmunkást kénytelenek elbocsátani a magyar vas- és gépgyárak, ha a MÁV-beruházások programját tovább is halogatják.

A munkások elmondták, hogy a legnagyobb magyar gyárak, így a Ganz Danubius is csökkenő kénytelen a munkások létszámát s amint ilyenkor szokás, előadták a gyárakra vonatkozó panaszait is.

Mi arra kértük az igen intelligens munkástársaságot, hogy panaszait az illetékes gyári szerveknél is adják elő, mert bizonyosra vesszük, hogyha ott tudomást szereznek róla, orvosolják is azokat.

Ez alkalommal megint újból felhívjuk Bud és Wekerle miniszterek figyelmét erre az ijesztően komoly kérdésre, a MÁV-beruházásokra, amelyek kiadása már nem halasztható tovább. A legfőbb ideje, hogy a különböző «megtölgelések» végre tényleg «megtölgeljenek» és a kedvező döntés alapján elindulhasson a termelő és áldásos munka...

Kincs Herman pestkörnyéki week-end-telepeken bujkál

A főkapitányság intellektuális ügyekkel foglalkozó detektívcsoportja a vasárnap folyamán teljes apparátussal folytatta a nyomozást a sikkasztó Kincs Hermann cégvezető ügyében.

A rendőri nyomozás meglepően érdekes adatokat tárt fel a sikkasztás körülményeire vonatkozóan.

Megállapítást nyert az is, hogy a sikkasztott pénz nagyrésze tőzsdejártékon uszott el.

A sikkasztott összegeken felül a vállalatnál kamatmentes hitelek is vett igénybe, amelyeket különböző üzletekre használt fel. Üzletei nem bizonyultak szerencsésekknek, mert azok nem sikerültek és így az elsikkasztott pénz mind nagyobbra emelkedett. Abban a hi-szemben volt, hogy egy nagyobb üzlet reményében nemcsak az elsikkasztott pénzt fizet heti vissza, de ő is meggazdagodhatik.

Vasárnap folyamán beérkezett a főkapitányságra az összes határrendőrségek jelentései, amelyek szerint

Kincs Hermann utlevelével sehoh sem lépte át a magyar határt.

Nem tartják lehetetlennek, hogy a sikkasztó cégvezető valami módon hamis utlevelét szerzett és így menekült el Magyarországról. A rendőrségnek azonban az a feltevése, hogy Kincs Herman jelenleg is Magyarországon tartózkodik és nem hagyta el az ország területét. Tudomására hozták a főkapitányságnak az, hogy a cégvezető gyakran tett kirándulásokat pestkörnyéki week-end-telepekre és turistaházakba, ahol rendszerint nőismerőseivel szokott megjelenni. Ezeket a helyeken könyvekből elrejtőznie a rendőrség előtt, mert jelentési kötelezettség nincs. Ezért a rendőrség minden intézkedést megtett arra, hogyha Kincs Herman ezeknek a helyeknek valamelyikén rejtőzködjön, elfoghassák. Remélik, hogy a sikkasztó rövid időn belül kézre kerül.

— Három jelölt van Vácson. Korniss Gyula államtitkár, egypárti jelölt ellenében eddig úgy volt, hogy csak Szenthe József kisgazda lép fel Kossuth-párti programmal. Mint értesülünk, pártönkivüli programmal Báthory József dr., budapesti ügyvéd is fellépett. A jelöltek érdekében számos képviselő és politikus utazott a kerületbe, amely ma hangos volt a kortézlától.

Bethlen: A két nemzet között a gazdasági kapcsolatot a gazdasági körök kívánsága szerint kell kiépíteni

A miniszterelnök Bécsben

Bethlen István gróf miniszterelnök ma délután utazott el az osztrák kormány meghívására Bécsbe, hogy viszonzza Schober volt osztrák kancellár, külügyminiszter tavaszi budapesti látogatását.

A miniszterelnök a pályaudvarra Hlatky Endre miniszteri titkár társaságában érkezett, ahol Homonnay Rezső felügyelő, államfőnök fogadta. A váróteremben töltött rövid időzést után a rendes bécsi gyorsvonathoz csatlakozott szalonkocsiba szállt. Kíséretében voltak: Calice budapesti osztrák követ, Apor Gábor külügyi osztályfőnök és Csáky István gróf külügyminiszteri sajtófőnök. A búcsuzásnál megjelent az osztrák követség részéről Kunz Alfréd követségi tanácsos.

A Magyar Hétfő munkatársának a miniszterelnök elutazása előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Schober volt kancellár, szövetségi külügyminiszter látogatása Budapesten, valamint az osztrák-magyar barátsági, békéltető eljárás és választott bírósági szerződés Bécsben történni aláírása, alkalmat adtak nekem arra, hogy látogatást tehessek az osztrák állam fejénél és kormányánál.

— Évszázados közös sors, a vállvetve megívott nagy háború, az ezt követő összeomlás szenvedései, a békeszerződések súlyos és közösen érzett nyomása, közelebb hozta egymáshoz Ausztria és Magyarország népét.

— De ezenkívül nagymértékben elősegítette ezt a közeledést az a megbecsülés, amelyben a magyar nép Ausztria politikai és gazdasági téren tett erőfeszítéseit és az elért eredményeket részesítette.

— Az a kitartás, az az erős akarat és az a systematikus munka, amellyel az osztrák nép feltornyosuló nehézségeivel szembeállt, olyan tulajdonságokról tettek tanúságot, amelyek minden hazaszerető népben tiszteletre kell hogy találjanak. A szimpatia pedig, amellyel az elmúlt évben a Szent Imre-ünnepségek alkalmával Budapest népe fogadta osztrák vendégeit, élő bizonyossága volt azoknak az érzelmekeknek,

amelyekkel Magyarország a szomszédos osztrák nép iránt viseltetik.

— Ebben a légkörben nem volt nehéz

a két állam közötti viszonyt nemzetközi jogi formába önteni

és remélhetőleg megtaláljuk a lehetőséget arra is, hogy

a két nemzet között a gazdasági kapcsolatok oly mértékben építtessenek ki, amint azt az adott körülmények megengedik és a két nép gazdasági vezetőkörrel kívánják.

— Végül csak azt akarom még mondani, hogy a legnagyobb örömmel megyek Ausztriába, mint barát a barátok közé.

Este 9 órakor érkezett meg az Ostbahnhofra Bethlen István gróf miniszterelnök, akihez az osztrák határon báró Mischke magyar és Zeileisen osztrák követségi tanácsosok szállottak be.

A miniszterelnök fogadására a díszesen felvirágozott udvari váróteremben gyülekeztek az osztrák méltóságok. Ott volt Schober al-kancellár, a szövetségi elnök megbízásából Klaszterszky min. tanácsos, Peter külügyminiszteriumi főtitkár, Junkar követ, Hornbostel követségi tanácsos és a bécsi rendőrség főnöke dr. Brandl. A magyar követség részéről gróf Ambrózy követ és a követség teljes személyzete.

A vasuti kocsiból kilépő miniszterelnököt Schober al-kancellár üdvözölte, mire Bethlen hasonlóképpen röviden válaszolt, majd az egész társaság az udvari váróterembe vonult, ahol Bethlennek bemutatották a megjelent és még nem ismerős urakat.

A pályaudvarról távozó miniszterelnököt a nagy számban egybegyűlt közönség lelkesen üdvözölte. Bethlen a vasutról egyenesen a magyar követségre hajtatott.

Neugebauer Vilmos a Schwarzerben?

Mint késő éjjeli órákban értesülünk, Neugebauer Vilmos királyi tanácsost, a Gyermekvédő Liga igazgatóját a héten kezelés végett a Schwarzer-szanatóriumba szállították.

Neugebauer már hosszabb ideje kezelték a lukásán, míg állapotában beállott változás a beszállítást nem követelte. A Lir a fővárosi társaságban mély részvétet és nagy feltűnést keltett.

Revolvers merénylet a Lukácsfürdőben

Vasárnap hajnalban revolveres merénylet történt a Lukács-fürdő előtt. A lövés zajára a Lukács-fürdő portása és az egyik étterem alkalmazottja rohantak az esemény színhelyére, rendőrt hívtak, aki viszont értesítette a mentőket. A mentők a földön fetregő szerencsétlen nőt a Margit-kórházba szállították. Közben a rendőri revolveres fiatalembert, akihez ekkor már barátja is csatlakozott, előállította a legközelebbi őrszobára. A fiatalembert zavaros feleleteiből meg lehetett állapítani, hogy ittas állapotban van.

Dr. Fényes
szakorvos
vér-, bőr- és
nemibetegségeket
rendel egész nap
Rákóczi-ut 22, I. emelet 1. ajtó. Rókusai szentben

Az Erdélyi borozóban

Telefon: Automata 217-92

valódi erdélyi flecken, erdélyi rakotkaposzta, vargabéles, kürtöskalács stb.

Vacsoránál szikszai HORVÁTH LAJOS zenekara

Allandóan reggelig nyitva.

Leveskülönlegességek (káposztaleves, bableves, Ujházi-leves.) Reggelig frissen csapoltsör.

A „hálás utókor“ titokban ócska faládákban tette sirba a magyar szabadság vértanúit

Miért nem lehetett a magyar nép Martinovics és társainak sirbatételénél? — Hol van a Martinovics- emlékre gyűjtött pénz?

A főváros tegye jóvá, amit 1925-ben vétett

Bizonyára sokan emlékeznek még arra a szentációra, amit a Fővárosi Levéltárnak egy régi térképe jelentett, amely a farkasréti temető árka mellett a Martinovics-féle összesesküvés mártírjainak sírhelyét jelölte meg. A térkép alapján Bartucz Lajos, kiváló antropológus — aki most kapta a Baumgarten-díjat — a főváros megbízásából ásatásokat végzett a megjelölt helyen, amikor 1914 április hó végén az egyik kutatóárokban egy megsárgult csontdarabot vetett föl az ásó. Ez a csontdarab, amelyről kitudt, hogy Szolárcsik lábszárcsontja volt, — végleges irányt adott az ásatásnak s így néhány nap alatt sikerült föltárni

ócska faládákban porladó csontokról, amelyek a levéltár egyik homályos, félreeső folyosóján, egymásra rakott ládákban várják egy jobb idő hajnalát. A forradalom lezajlása után a függetlenségi 48-as párt elhatározta, hogy Martinovicsot és társait, mint a nemzet halottját, a magyar szabadság és az emberi haladás vértanúit az egész nemzet bevonásával temeti el. A pártnak a tervét a kommün bukatta meg, a csontok továbbra is temetlenül hevertek az ócska faládákban. Gárdonyi, a főváros főlevéltárnoka kegyelettel őrizte tovább a vértanuk rábizott maradványait. Vége 1924-ben

ban, közös sirba helyezték a legnagyobb csöndben a vértanukat. Az ország csak most értesül a történetekről. Így oldotta meg a tanács a kérdést. Titokzatos csöndben helyezte el azokat, akiket egy évtizeddel előbb országos érdeklődés, nagy elhatározások közt készült eltemetni az egész nemzet hódolatának részvételével. De ha a tanácsnak politikai okai voltak, hogy a vértanukkal úgy járjon el, annyit a kegyelet és az emberség megkövetelt volna, hogy a vértanuk csontjait kiszedjék az ócska ládákban és koporsókban temessék el.

a Martinovics-féle összesesküvés összes áldozatainak sírhelyét.
A föltalált sírok mindegyikében az áldozatok lábszárjai között hevert a koponya.

előterjesztés ment a tanáchoz a levéltári csontok ügyében, hiszen mindenki érezte, hogy mily kegyelet-sértő állapot a levéltár poros folyosóján hevertetni olyan „embermaradványokat”, akik egy nemzet szabadságáért áldozták fel életüket.

A koporsó oly elemi szükséglete egy halott emlékének, hogy ezen semmiféle politikai meggyőződés nem akadhat fönn. A tanácsnak kötelessége, hogy jóvátegye ezt a kegyeltsértést és a magyar szabadság vértanúit sürgősen helyeztesse koporsókba.

a nyakcsigolyákon pedig a hóhérbárd csapásainak nyoma látszott. Bartucz professzor pontos antropológiai vizsgálatok és mérések után megállapította a csontok azonoságát, továbbá Martinovics, Szolárcsik, Óz Pál, Laczkovics és a többi mártír nyugvóhelyét.

Mindenki jogosan remélte, hogy a főváros tanácsa, amely tíz évvel előbb a legnagyobb tisztelettel és meghatóva határozta el a sírok föltárását és a síri nyugalomukban megzavart vértanuknak a legdiszesebb nemzeti temetést készítette elő, hogy mintegy elégtételt adjon szellemüknek, következetes maradjon önmagához. Ehelyett a város urai feledve a históriát,

Ebben a különös ügyben kérdést intéztünk dr. Gárdonyi Albert székesfővárosi főlevéltárnokhoz, aki a következőket mondta: — Martinovics és társainak csontjait 1925 nyarán a legnagyobb kegyelettel őriztem a levéltárban. A tanács rendeletére a kerepesi temetőben közös sirba helyeztük el őket, tizenegyévi levéltári porladás után. A sirbatételről annak idején a sajtó informálta a közönséget. A vértanukat azokban a kis ládákban helyeztük el, amelyekben itt a levéltárban őriztük... Bartucz Lajos professzor, a vértanuk sírjának fölfedezője így nyilatkozott:

Az ásatások eredménye országos feltűnést keltett. A csontokat a főváros tanácsának rendeletére kisebb ládába csomagolták s a főváros egyik bérházának helyiségébe szállították, ahonnan később a székesfőváros levéltárában helyezték el.

olyan titokzatos módon jártak el Martinovicsékkal szemben, amely joggal kihívja nemesak a fővárosi polgárság, hanem az egész ország közvéleményének kritikáját. A főváros tanácsa, aki 1925-ben, ugylátszik, félt a vértanuk levéltári leltárba foglalt csontjaitól, határozatot hozott,

— 1925 nyarán helyezték sirba a vértanuk csontjait. A sirbatétel azokban a régi ládákban történt, amelyekbe a csontokat eredetileg elhelyezték. Nem volt temetés, hanem csak egyszerű hivatalos sirbatétel... Körülbelül 7-8-an voltunk jelen. Az ügyosztály részéről két ur, a temető igazgatóságának részéről néhányan, azonkívül Gárdonyi főlevéltáros ur és én... egy-két temetőt járó kíváncsival sem lehetünk többben, mint tizenketten. Így végződött a Martinovics-féle összesesküvés végső aktsza 1925-ben, a főváros tanácsának, mint a „hálás utókor“ hivatalos képviselőjének rendelkezésére.

Országos ünnepség keretében készültek a vértanukat a kerepesi temetőben elhelyezni. Időközben a főváros gyűjtést indított, hogy a vértanuk első nyughelyét művészi emlékekkel jelölje meg. Azonban kitört a háború. A viharzó események forgatagában mindenki elfeledkezett az

hogy a vértanuk csontjait eltávolítja a városházáról. 1925 nyarán megjelent hét vagy nyolc ur a temetőben. A Keleti pályaudvar felé eső részen, egy üres kriptába a levéltári ócska ládák-

Pályázati hirdetés

A MODIANO S. D. Szivarkapapírgyár Rt., Budapest, VII., Miksa-ucca 4., pályázatot hirdet kizárólag fototypia klisékkel való sokszorosításra alkalmas reklámrajzok készítésére, mely pályázaton való részvételre felhívja a Magyarországon élő magyar művészeket.

A rajzok fehér alapon fekete színben állítandók elő, legalább tizenöt, legfeljebb azonban huszonöt centiméter szélességben, míg a magasságot a szélesség arányában a rajz természete adja meg.

Minden művész legfeljebb húsz rajzzal pályázhat, melyeket címének pontos megjelölésével 1931. március hó 20-tól 1931. március hó 31-ig bezárólag a MODIANO-gyárba postán kell beküldenie. A külső borítólapon a „Pályázat“ szó legyen feltüntetve.

A MODIANO-gyár a beérkezett rajzokat 1931. március 31-ig felbontatlanul fogja megőrizni.

A kitűzött díjak a következők:

I. díj	1500 pengő
II. „	1200 „
III. „	900 „
IV. „	600 „
Összesen	4200 pengő

Az első díjat az a művész kapja, aki az engedélyezett húsz rajz keretében a MODIANO-gyár ítélete szerint a legtöbb legjobb rajzot küldte be; a többi díjat pedig az a három művész, kinek rajzai az első díj nyertesének rajzai után a második, harmadik, illetve negyedik helyen állanak.

A MODIANO-gyár minden díjat egészben, felosztás nélkül ad ki, úgy hogy összesen csak négy művész nyerhet díjat.

A felfogás és stílus nincs korlátozva. Viszont kizárólag azok a rajzok jönnek tekintetbe, melyeknek kivitele magas művészi nivón álló, melyek ötletesek és eredetiek, valamint a megadott célnak tökéletesen megfelelnek. A rajzok humoros tárgyúak és szellemes szövegűek is lehetnek.

A MODIANO-cigarettapapír és MODIANO-cigaretthüvely kiváló minőségének kiemelését a művészek szíves figyelmébe ajánljuk.

A „MODIANO“ szót feltűnően és jól olvashatóan kell elhelyezni.

Minden díjazott tervrajz a közlési joggal együtt a pályázatot hirdető MODIANO-gyár kizárólagos tulajdonába megy át.

A MODIANO-gyár fentartja magának a jogot, hogy a díjat nem nyert tervek közül tetszés szerinti mennyiséget, a közlési joggal együtt, darabonként ötven pengőért megvásárolhasson.

A pályázat eredményét 1931. április hó 15-ig fogja a MODIANO-gyár újságok útján nyilvánosságra hozni, mely időpontig a díjak is szétosztásra kerülnek.

A díjat nyert és megvásárolt rajzokat a MODIANO-gyár 1931. április hó 15-től kezdődőleg folytatólagosan fogja közölni, míg a többi rajzot a megadott címre postán visszaküldi.

Minden pályázó aláveti magát a MODIANO-gyár pártatlan döntésének és a pályázat feltételeit magára kötelezőnek elismeri.

További felvilágosításokkal a MODIANO-gyár kizárólag telefon útján készséggel szolgál.

Budapest, 1931. január 24.

MODIANO S. D.
Szivarkapapírgyár Rt.

Magyarország ellen is kezdődik az orosz dumping

Egy titokzatos csehszlovák cég budapesti üzletei

Az orosz szovjet dumpingáruival már egész Európát elárasztotta, egyedül Magyarországot kimélték meg eddig a moszkvai kormány kereskedelmi expozitúrái. Az oka ennek az állapotnak a magyar-orosz diplomáciai kapcsolat hiánya, a mi lakosságunknak 1919-ben szomorú tapasztalatai voltak, míg aztán

fordultak az ajánlattevőhöz és minthogy az eladó képviselőjének alapfeltétele az volt, hogy az áru csak átvételkor fizetendő, sőt esetleg bizományba való átadásról is lehet szó, tárgyalásba bocsátkoztak. Nem törődtek azzal, hogy ki az a Bedecs et Co. hlohoveci cég, pedig a Bedecs névvel eddig inkább a kommunista mozgalomban, mint a közvetítő-kereskedelemben lehetett találkozni. Ez a Bedecs magyar származású egyén, aki a proletárdiktatúra bukása után Zalaegerszegen volt internálva, majd kiszabadulásakor Szlovénzkóba költözött. Ott egyik vezetője és titkára lett a Kommunista Pártnak. Kereskedelemmel nem foglalkozott soha életében és csak most csapott föl „exportörnek”. Nyilván a szovjet parancsára, a szovjet tőkésével és kifejezetten azzal a céllal, hogy a Magyarország elleni dumpinget megszerveze.

Általában a hal és a kőszén kivételével már minden áruja van ajánlata a Bedecs et Co. pesti képviselőjének, aki a rendeléseket siettet elköldeni Hlohoveczre.

A galgóciai a rendeléseket Prágába, illetve Berlinbe továbbítják a szovjet kereskedelmi expozitúráihoz és mindennap várható az értesítés, mely szerint

az orosz dumpingáru elindult Magyarországra felé.

Nem érdektelen, hogy egyes kereskedők mielőtt a Bedecs et Co. céggel komoly tárgyalásokba bocsátkoztak volna, felvilágosításért fordultak az illetékes hatóságokhoz. A hivatalos álláspont az volt, hogy ameddig csak üzletkötésről és nem kommunista propagandáról van szó, az ügy lebonyolítása ele nem gördítenek akadályt. Kikötik azonban azt, hogy

az import körül akár mint tisztviselők, akár mint munkások csak magyar állampolgárok kaphassanak alkalmazást.

A beérkező árut a rendőrség fokozatosan felül fogja vizsgálni, hogy nem csempésznek-e be agitációs anyagot, azonkívül az importáló cégek kötelesek alkalmazottaik névsorát a főképzettség politikai osztálya elé terjeszteni annak a megállapítására, hogy nincs-e közöttük kommunistagyanú egyén és hogy az egész üzlet nem szolgál-e kommunista propaganda elleplezésére.

A szovjet áruinak Magyarországra való importálása ellen jogilag talán nem lehet kifogást emelni. De akkor, amidőn az orosz dumpingnek kifejezetten az ipar és a kereskedelem elpusztítása a célja, csodálkozásunknak adunk kifejezést, hogy akadnak magyar kereskedők, akik ehhez az akcióhoz segídekert nyújtanak.

most megtalálták az összeköttetést a budapesti kereskedelemmel is Sztalinék.

Az utóbbi időben több előkelő fővárosi kereskedőnél, kik importtal is foglalkoznak, megjelent a Népszava egy állandó cikkírója, aki Angyal földön lakik és kinek internálótáborbeli megveretése annakidején a nemzetgyűlést is foglalkoztatta. A munkásmozgalomnak ez a vezetőembere bejelentette, hogy ő most a Bedecs et Co. hlohoveci (Galgóc) csehszlovákiai céget képviseli Magyarországon. A cég export-import üzletekkel foglalkozik és összeköttetési révén

módjában van mintegy harminc-negyven százalékkal a piaci árak alatt orosz árut Magyarországra importálni.

Körülbelül tízféle cikkről lehet szó és pedig halról, kőszénről, petróleumról, fáról, melyek uszályal a Fekete-tengerről ennének szállítandók, azonkívül bõrről, szõrmérõl, gumiról, marónátrónról, dióról és mákról, amiket viszont Hamburgban az orosz szovjet kereskedelmi raktáraiban kellene átvenni. Egyes fővárosi kereskedők érdeklődéssel

A budapesti kereskedők a Bedecs et Co. kitélét nem kutatták és valószínűleg ez az oka annak, hogy

számos nagy cég az egyes áruk átvételére ajánlatot tett.

Igy például a Hoffmann Testvérek, IX. Gönczy Pál-utca 2. szám alatti terménykereskedők ötven vagon mákra és nagyobb mennyiségű kaukázusi dióra tettek ajánlatot. Egy Havas nevű jözsefvárosi fakereskedő köbméterenként 7½ dollárért épületét hajlandó átvenni ab Galac. Egy bõrõsnek 350.000 kvadrát bõrre volna szüksége, a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek égíse alatt működő

Általános Fogyasztási Szövetkezet pedig kész bizományba átvenni 500 vagon marónátront és megvásárolni 4 vagon petróleumot.

Sietünk közölni Önnek

IFJÚ HORTHY ISTVÁNT az elmúlt héten autóbaleset érte, szerencsére azonban komolyabb következményei nem voltak. A székesfehérvári országúton kocsija megcsúszott a síkos uttstenen, tengelye körül megfordult és elejével nekivágódott egy fának. Az autó hűtője behorpadt, a sárhányók összelörték, utasának azonban szerencsére semmi baja nem történt.

A SZÉPSZEMŰ, FEKETE művésznőnek, — akit egyébként már az elmúlt évben sem láttunk a kabaré színpadján — már felépült a villája a Besnyői-úton és Pannonia-utcai lakása már fel is van mondva. Az építette a dúsgazdag építész-mozsai gyáro, akit közel négy év óta tartó barátság fűz Önnagyságához. Rossz nyelvek szerint a villában csak lakni fog a kis művésznő, *átírásról szó sincsen*. Különben még az sem lehetetlen, hogy egy szép napon megolvad a cementsziv és akkor... Viszont a cement köztudomás szerint nem olvad.

VASÁRNAP VOLT AZ ESKÜVŐJE Fáy Géza kormányfőtanácsos, vezérigazgató leányának, *Gittynek, Lukács László* selyemgyároskereskedővel. A két botosvőfély: *Vadnai Bandi és Lukács Tibor* voltak.

NEM VÖLEGÉNY Vadnai Laci, a népszerű szerző, akinek egy névrokona esküvője miatt ki kellett kapcsolni napokra telefonját. Anyanyan keresték reggeltől estig, hogy gratuláljanak. Szerencsére nem rólam van szó — mondta az érdeklődnek a kitűnő humorista, — rólam csak lesz.

BÉCSBEN MARAD VÉGLEG. — ha igazak az ideérkezett hírek — *Biller Irén*, akinek bécsi sikere ugylászik megalapozta osztrák primadonnaságát. Váciutcai lakását már fel is mondta és talán még tavasszal esküvő is lesz. Férjfelölt az ismert bécsi fogorvos.

A BUDAPESTEN AKKREDITÁLT diplomaták talán még sohasem töltöttek olyan vándor farsangot, mint ebben az évben. Ugyanolyan nem mulik el nap, hogy az egyik vagy másik követségen nem lenne ugynevezett *„ezenés estélye”*, így az elmúlt héten az olasz és bolgár követ látta vendégül diplomata kollégáit. Ezen a héten a belga ügyvivő rendez zenés estélyt.

DÉL-AMERIKÁBA UTAZIK február végén eddig ismert budapesti szépség. Az egyik az aranyszőke grófné, *Csáky Armandné*, aki évek előtt a Magyar Színházban volt tagja, a másik, elválhatatlan barátja, a szép fekete elvált asszony, *Bartha Sándorné*. Ami külön érdekesség: az elvált férj már két éve *Buenos-Ayresben él és egyelőre még semmit sem tud volt neje érkezéséről.*

A TÁTRA-UTCAI ház legmagasabb emeletéről vetette le magát *Rainer* cégevezető és még ma sem tudja senki az okát. Csak éppen találhatunk mindenfelét. A legérdekesebb verzió ez: *Rainer* egyik nőismerőse, egy nő divatszalon tulajdonosja, — idősebb hölgy — állítólag *féltékenységgel* üldözte *Rainert* és egy meggondolatlan pillanatában levelet intézett a nagy bankhoz, ahol a cégevezető alkalmazásában állott, hogy *jó lesz rovincsolni!* Ez a levél, aminek a bank semmi fontosságát nem tulajdonított, annyira felzaklatta volna *Rainer* idegét, hogy a halálba ment. Egy másik verzió szerint a szép elvált századosné miatt történt volna a tragédia: *kokainmámorban.*

A HATALMAS TEXTILVEZÉR néhány hónapig távol volt, túl járt az operáción és mire hazajött, az aranyos, filigrán mozi-színész elhidegült iránta. Már a hatalmas, szürke Packard sem imponált neki. Igaz, hogy *„özvegyesége”* idején valóságos ostromot indítottak szívéért pesti és külföldi gazdagok, ám hiába, hűségében tántoríthatatlan volt. De hogy megjött *„Ő”* Amerikából, a művésznő eleje állott és így szólt: *„Szép volt, de elég volt!”* És elbúcsuzott és már el is utazott a francia gróf oldalán Párizsba.

A CSINOS ANGOLNEVŰ magyar táncosnő, aki a hatalmas favállalati vezért tünteti ki barátságával, hír szerint férjhez megy. — de nem a vezérhez. A hölgy karcsu kocsiján gyakran láthatni a vőlegényt, nem annyira Budapest utcáin, mint künn az országúton. Ott nem találkozik az ember mégsem annyira ismerőssel.

A HÉT KÉT DERŰS ESETE:

MÁRKUS ALFRÉD, a népszerű karmester délután négy órakor ült le rögzíteni és csak éjszaka három órakor vette észre, hogy elfelejtett bemenni az orfeumba: *dirigálni*. És még sem lett baj a dologból, még színházi törvényszék sem. A partner ugyanis *Schmidt* ur volt, az orfeum igazgatója.

SALAMON BÉLA mondja:

Régebben gyakran láttam kiírva üzletek ajtajára:

— *A tulajdonos betegsége miatt az üzlet zárva!*

Na és? — kérde valaki. Mondja Salamon: Ma gyakran azt lehetne kiírni:

Az üzlet betegsége miatt a főnök távozik!

„Az Isten meg fogja büntetni Pintér századosot” — mondja Kiss Miklós őrnagy nővére

Beszélgetés a meggyilkolt Kiss őrnagy hozzátartozóival a pest-erzsébeti tragédiáról és Pintér százados megkegyelmezéséről

Az elmúlt napokban a sajtó és a közvélemény részletesen foglalkozott *Pintér* András százados ellen hozott halálos ítélettel és a kormányzó kegyelmi tényével. A szerelmi dráma tulajdonképpen áldozatáról: *Kiss Miklós őrnagyról* azonban megfeledkeztek. A halottak tragédiája ez. *Kiss Miklós* őrnagy teteme már rég a temetőben porlad, ő már nem érdekes, róla már nem beszél senki. Pedig *Kiss Miklós*nak is vannak hozzátartozói, nemcsak *Pintér* századosnak, *Kiss* őrnagy is fiatalon volt kénytelen meghalni, egy szépen induló katonai karrier elején. A kegyelmi tény, amely megemissítette a *Pintér* százados ellen hozott halálos ítéletet, *közmegegyelmezést* kellett és miután a börtönben selymőző szerencsétlen embernek most már nem árt, ha fellebbentik a fátvált a tragédia néhány ismeretlen részletéről és előzményéről, érdekesnek tartjuk megszólaltatni *Kiss Miklós* hozzátartozóit. Három nővére él Budapesten *Kiss* őrnagynak. Az egyik a frankperből ismert *Kurz* alezredes felesége, a másik, *Kiss Klementin* ma is ott él a Horthy Miklós-ut 34. számú házban, abban a lakásban, ahonnan *Kiss* őrnagy elindult a végzetes pest-erzsébeti utra, a harmadik: *Kiss Mária*, a Lukács-fürdő tisztviselőnője. Vele beszélgettünk fivére tragédiájáról.

Kiss Mária sok fojtott keserűséggel a hangjában kezdi a beszélgetést.

— *Borzasztó*, — mondja — *hogyan egyes lapok milyen ferde megvilágításba helyezték az egész szörnyű tragédiát, amelynek szegény fivérünk áldozatul esett. Pintér százados* most váratlanul úgy állítják be, mintha az ideális férj mintaképe lett volna és nagy szerelme okozta volna a tragédiát. Pedig, mi tudjuk a legjobban, hogy nem így volt. Sok mindent lehetne erről mondani, de hát mi nek?...
Nagyon sokat szenvedett szegény *Helly* és ép a száználom fordította feléje szegény *Miklós* szívet.

De, hogy nem fivérünk volt az oka a válságnak, azt a legjobban az bizonyítja, hogy *Pintér*ék már egyizben egy évig különváltan éltek, még mielőtt *Helly* ismerte volna *Miklóst*.

Kiss Miklós őrnagy negyvenegy éves volt, amikor a háború szenvedései, a szerb harc-térén kapott haslövés és ötszentei *krasznajarszki orosz hadifogság* után *Pintér* százados golyó kioltották az életét. Önkéntlenül is felvetődik a kérdés, miért kereste fel a végzetes reggelen *Pintér* százados és miért tartotta fontosnak bejelenteni neki, hogy házasságot köt elvált feleségével.

Kiss Mária ezt így magyarázta meg:

— A tragédia szerdán történt. Ezt megelőző vasárnap *Pintér* kiment *Helly*hez Pest-erzsébetre és nagy jelenetet csinált, miután, mint mondotta, azt hallotta, hogy volt felesége menyasszony. *Már akkor találkoztak a pest-erzsébeti házban Miklóssal*, akit azonban akkor *Pintér* nagyon barátságosan fogadott.

Helly azonban aznap megkérte *Miklóst*, hogy beszéljen *Pintérrel* és vessen véget alkalmatlan látogatásainak.

Miután akkor szegény fivérünk házassági engedélye is megvolt már, felkereste *Pintért*, hogy bejelentse neki a küszöbön álló házasságot és megkérje, ne molesztálja volt feleségét.

Ez volt a tragédia közvetlen előzménye, a többi már ismeretes. *Helly* a leghatározottabban állítja, hogy a gyilkos revolverlövésüket még csak hangos szóváltás sem előzte meg a két férfi között...

Kiss Miklós hozzátartozói most is állandóan érintkeznek *Radolescu* Helénnel, akivel a legjobb viszonyban vannak.

— Egy szó sem igaz azokból a hírekből, mintha *Helly* ellen társadalmi bojkott indult volna.

Viszont rengeteg anonimlevéllel zaklatják szegényt.

Nagyon ideges és súlyos anyagi gondjai is vannak... A valamikor szép vagyon elpusztult és

Helly most kézimunkázásból tartja fenn magát...

Szegény kisfiát is nagyon idegessé tették a szörnyű események.

Mit szólnak *Kiss Miklós* hozzátartozói a kegyelmezésről? — kérdezzük *Kiss Mária*t.

— *Helly* örül, hogy életben marad gyermekének az apja, — feleli — és rajtunk nem segítene, ha *Pintért* felakasztanák.

Ugyis tönkrement ember *Pintér* százados, aki iránt azonban érthetően nem érzünk részvétet... *Büntesse meg a jó Isten!*

Kiss Miklós nővérenek a hangjában nincs gyűlölet, csak csöndes rezignáció. *Kiss Miklós* őrnagy meghalt és ezen már a földi igazságszolgáltatás semmiféle ítélete nem változtat.

László Ferenc.

MI VOLT AVASÁRNAPI LAPOKBAN?

ELŐSZÓ

„Látjátok feleim szömtökökkel, mik vagyunk, *Isa* por és hamu vagyunk.” Szóval: rosszak voltak a vasárnapi lapok. Alig találtunk új hangot, gondolatot, ötletet. Végül is kiderül, hivatalnok stílusban is lehet lapokat írni. *Ó régi gárda, régi nagykok!*...

PESTI HIRLAP

Cikk arról, hogy *Auffenberg* tábornok 1915-ben szorgalmazta a harminc és felesz mozarak elkészítését, de *Lukács László* miniszterelnök megakadályozta azzal, hogy az olaszokkal jöbön vagyunk. Igaza volt. *Jóba* — 1931-ben. Az ünnepi sajtóban egyedül *Porzolt* harcias. Szerinte az aktív hivatalnokok üldözik nyugdíjas kollégáikat, mert bizonyos kategóriánál 40 százalékot levontak a nyugdíjukból, amiattal 2000 család jutott koldusbotra. Kérdezi, hogy mit szólnak ehhez az aktív tisztviselők, akik 50 millió dugsegélyt kapnak?

NEMZETI UJSÁG

Wolff azt írja, annyira beleeg a közvélemény, hogy a közönség iránlyítására vállalkozni hovatovább lehetetlenség lesz. Talán visszavonul? *Magyary Zoltán* lesz a racionalizálás kormánybiztoságának a vezetője. *Meunyibe* fog kerülni nekünk ez a kormánybiztoság? *Racionalizálás* címén...

UJSÁG

A *Magyar Hétfé* vette először észre azt az ügyetlenséget, amelyik akkor történt, amikor *Hodza* Milán nyilatkozata félreérthető formában jelent meg. Azóta több helyről magukévá tették megjegyzésünket, mire a héten *„Pro domo”* címmel az *Ujságban* szerencsés hangu és tolgikában nagyszerű okfejtésű cikk jelent meg, amelyért tudomásunk szerint *Csehszlovákiában* el is kobozták az *Ujságot*. A *„Pro domo”* stílusa a régi igazi újságíró remek hangja, amely egyedül méltó *Tizza István* egykori nagy lapjához. De kérdezzük, mit akarnak *Albrecht*től? *Albrecht* a héten a szerkesztői üzenetekben is szerepelt, mint aki az *Ujság* olvasóinak felvilágosítást ad. *Ennyire jöbön vannak?* A herceggel, akit a szabadkirályválasztók emlegettek? *Igy akarják ápolni a legitimizmust*, vagy betartani a *„pro domo”* mondatát, hogy a magyar kor-

mány külpolitikáját követik? Nem hisszük, hogy ez a nagy ölekezés a *Magyarságban* állandóan szereplő *Albrecht*tal a magyar kormány külpolitikáját jelentené. *Albrecht* itt szótartó intéz a vasárnapi számban a 30 évesekhez. Te jó Isten! Mi lesz itt! *Szervezkednek a frontharcosok*, akiknek jórésze nem 30 éves, és az ügyvéd írók kisasszonyai is, akik viszont... Na egy kis belső békéért nem megyünk a szomszédba. Még szerencse, hogy versben írták meg a heti menüt:

„Hétfő blaumontag, de rémes, Leveshus... husleves... krémex.”

A rim kedvőért krémest kell enni? Mondja kedves *Sphinx*, olyan nagy volt az idei *Mindent Tudok* naptár sikere, hogy már most hirdetik az 1931 karácsonyan megjelenő naptárról, hogy jövőre mi minden jó lesz benne? Talán azért, hogy expressz felejtjük az ideit?

PESAPLÓ

Úgyes a *Rab Gusztáv* riportja: *Gaal* százados elhozta *Rasputin* (?) receptjét, amely előírja azt az orvosságot, amivel letezés-szerint szabályozhassuk azt, hogy fiu vagy leánygyermek születessen. *Törökországban* elcsaptak egy tanítót, mert megválasztották *Miss Törökországgá*.

BUDAPESTI HIRLAP

Schober írta a vezércikkét, amelyben letezőgezi, hogy nemcsak a magyar-osztrák gazdasági barátkozásról, hanem más államok gazdasági közeledéséről is szó lehet *Bethlen* útjával kapcsolatosan. A *Feketeszaru* cse-resznye a *Vojnich* dij jelöltje.

MAGYAR HIRLAP

Magyar Pál azt kívánja, hogy a kihalási rendszer helyébe a féreklási rendszer jöjjön. Azt mondja, nem az öregek ellen szól. Viszont nem közli, hogyan képzeli? A békebeli legismertebb gyilkosságok egyikének tettese, *Rosenfeld Lajos* — aki megölte a Népszinház-utcaiban *Schwarz Johanna* rendőri felügyelet alatt álló nőt — egy sajtóper során erkölcsi kárterítést kér. *Elutasították*. A kereskedelmi utazók kimutatása szerint *Magyarországon* a legdrágább az étkezőkiesi. Tudományos jelentés arról, hogy a rák sürbben fordul elő olyan egyéneknél, akiknél a sexualitás nem jut kifejezésre. Na kérem!

NÉPSZAVA

Vezércikkben: *„Könnyebb átinni a tevét a fókán, mint a gazdag embert a mennyországba.”* *Nekiront az Új Nemzedéknek*, amely azt írta, hogy *Leon Blum* nyakig benne van az *Osztricotrányban*. *Barabás Gyula* és *Nyugri Imre* lendületes riportokat írtak. Egyébként unalmas cikk-cikkek áradata. Pl.: *A munkásság életviszonyai*. (V. folytatás.) *Elvtársak: ötletesebben!*

MAGYARSÁG

Hosszu és erőteljes támadás *Hevesi Sándor* színházigazgatója ellen. Négy hónap alatt 48 Hevesi-est volt. Vajon mi, vagy ki lehet a cikk mögött? Aki erre válaszol, azok között kisorsoljuk a lap vasárnapi számának egy példányát.

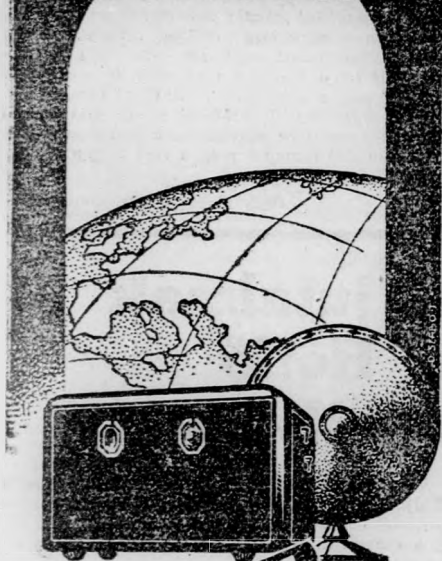
TUNGSRAM

MEGBIZHATÓ

JÓ

MAGYAR HÉTFŐ SPORTJA

NYITVA ÖN ELŐTT
EUROPA

Rex
Standard
51-CSÖVES-HÁLÓZATI-EURÓPAVEVŐ

Nagyszerű kondícióban
a Hungária

Hungária—Budai 11' 4:0 (2:0)

A Hungária mai első tréningmérkőzésén könnyen győzött a kevés ellenállást kifejtő Budai 11' ellen.

A Hungária csapata már az első mérkőzésen igen kedvező benyomást tett. A csapat nagyszerű kondícióban van.

A gólokat Barátky (2), Hauer és Skvarek lőtték.

Az epé versenyt Hatz Ottó (Tiszti Vivó Club) nyerte

A Tiszti Vivó-Club összetett versenyének második részét, az epé-versenyt Hatz Ottó nyerte, aki múlt héten a törvényben harmadik lett s így ezidőszert legjobban áll az összetett versenyben.

A mai verseny eredménye a következő: 1. Hatz Ottó (TVC), 2. Dr. Hajdu János (Beszkárt), 3. Kalmizky Gusztáv (TVC), 4. Nagy Ernő (MAC). 44 induló.

A BKE legyőzte a bécsi hokkicsapatot

BKE—Cottage EV (Bécs) 1:0 (1:0, 0:0, 0:0). A BKE csak minimális gólaránnyal tudta legyőzni gyenge ellenfelét.

Az Autóklub nyerte a bridgeversenyt. Ma este ért véget a főváros vezető klubjai által Zsigmond Jenő emlékére kiírt bridgeverseny, melynek győztese a Királyi Magyar Automobil Club lett, a Fészek Clubbal szemben. A versenyen összesen nyolc klub vett részt, a győzteseken felül a Sziget Club, Uri Club, Nemzeti Club, Unio Club, Országos Kaszinó és Lipótvárosi Kaszinó.

Lukas bőrcipőjét gumival talpaljuk pengőért
Defensor gumifüzem IX., Ráday-utca 11. sz.

Várad György
kártyos és díszítő, VII., Wesselényi-utca 19. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát. E lapra hivatkozónak 10% engedmény. Telefon: J. 431-64. 20 éve fennálló cég.

Árverésből
székek, asztalok vendéglői és kávéházi felszerelések gyors mértékű, National kasztrák, kárpattalványok és üzleti berendezések Rosenfeldnél, Népszínház-u. 31. T. 368-74
ASZTALOK, SZÉKEK KÖLCSÖNZÉSE

A Bocskai súlyos vereséget szenvedett Prágában

Sparta—Bocskay 6:0 (3:0)

Kár volt a szezon elején ezt a mérkőzést tulajdonképpen megszüntetni. Felkészületlenül, a tréningek lefejtésén nem szabad a Bocskainak erejét meghaladó nemzetközi mérkőzésekre vállalkozni. Prágában a legnagyobb felkészültséggel felrúgó csapatot is könnyen érthetik meglepetések, hát még a nemzetközi mérkőzések során kevés rutinnal és kevés tréninggel rendelkező csapatokat. Semmi szükség sincs arra, hogy szomszédainkat ilyen olcsó babérhoz juttassuk a szezon lefejtésén. A mérkőzést 4000 főnyi közönség nézte végig, amelyben a Sparta végig jobb volt ellenfelénél. A pálya nagyon rossz állapotban volt, ami bizonyos mértékben enyhíti, de semmi esetre sem menti a Bocskai rossz szereplését.

A Bocskai könnyű legénysége nem boldogult a nehéz Sparta legénységgel szemben, amelynek szemmel láthatólag jobban konvenált a nehéz pálya.

A csehek vezetik az első támadást, amiből majdnem gölt érnek el. A 9. percben Cervený három lépésként Budaiba lötte a labdát. Biztos gólhelyzet. Kölesönös kornerek után Markosnak nyílik alkalma gólszerzésre, de öt lépésként mellé lövi a labdát. Braine rugja a 28. percben a Sparta első gólját, majd három perc múlva Podhrázel a másodikát. A féldő végén Šilny lövi a Sparta harmadik gólját. Szünet után is a Sparta maradt fölényben s már a féldő elején Braine egynél kitéréssel újabb két gölt lö a debreceni csapat hálójába. A Bocskai egy-egy veszélyesnek induló támadása eredménytelen marad. A 16-ik percben Cervený góljával már 6:0-ra vezet a Sparta.

A Sparta megelégedi az eredményt, enged az eddig diktált tempóból, ami a Bocskait juttatja támadáshoz, azonban eredménytelen kornerek kívül a fáradt Bocskai pozitív eredményt elérni nem képes.

Halassy Olivér és Mallász Gitta rekordjavítása

Az ifjúság pompás előretörése 100 méteren — Kis mezőnyök, nagyszerű uszóeredmények

Az uszósövetség mai versenyén az egyes számokban igen kis mezőnyök álltak starthoz. A szépszámu közönséget azonban kárpótolták a nagyszerű eredmények.

A mai versenyen két rekord dőlt meg. A nap hősei: vitéz Halassy Olivér, aki 500 méteren 6 p. 47.2 mp.-re javította az országos rekordot és Mallász Gitta, aki egyedül uszva 3 p. 19 mp.-es idővel döntötte meg az eddigi rekordot.

A verseny kimagasló eredménye még Hazaynak a stajftában 100 méteren elért 1:04.6 és Kánásynak 1:04.8 mp.-es eredménye.

Részletes eredmények:

200 m. Hf. mellúszás: 1. Pázmán (BBTE) 5:07. 2. Sághy (KISOK). 3. Krajnik (KISOK). (Verse-

nyen kívül első Wiesner (Beszkárt) 3:06.7.)
500 m. gyorsúszás: 1. v. Halassy Olivér (UTE) 6:47.2. (Országos rekord!) 2. Páhok (MTK) 7:04. (Halassy 400 m.-es ideje 5:23.6.)

200 m. gyorsúszás: 1. Székely (FTC) 2:24.2 mp. 2. Boros, 3. Jakab.

200 m. hölgy hátúszás: 1. Mallász Gitta (FTC) 3:19. (Országos rekord!)

Növekvő gyorsúszóstafféta: 1. MAC 3:05.8, második MTK, harmadik MUE.

Tóth Ilonka rekordjavítási kísérlete elmaradt, mert betegsége miatt nem jelent meg a startnál.

VIZIPÓLÓEREDMÉNYEK

MUE—MAFC 2:1 (2:1).

FTC—BEAC 6:0 (3:0).

Besz-kárt—BBTE 3:2 (2:1).

A Népjólétitől a Kultuszminisztériumig

A futballsport legégetőbb problémái — Nyilatkoznak a futballvezérek

A futballsportban nagy restanciák gyülemlettek fel. Két év óta száműzve volt az alkotó munka az MLSz-ből, helyette gyűlölködés, személyeskedés ütötte fel fejét az egész vonalon. A vezetést hatalmi uton magához ragadó vezetők

minden idejét legfoglalta a harci előkészületek és támadások megszervezése, egymás elleni agyarkodások, az olasz-magyar mérkőzésen tapasztalt cirkuszi mutatványszámra menő reprezentációk, nyelvtudás nélkül, külföldi hálókooskírású kirándulások, szomszédainkkal való összekülönbözések és még számos hasonló értékű alkotás volt az,

amely egyes vezetők idejét lefoglalta. Még azok is kénytelenek voltak ilyen természeti ügyekkel idejüket tölteni, akik egyébként a békés alkotó munkának voltak hívei.

Voltak, akik jól bevált recept szerint a nagy politikában való érvényesülés uğrúdeszkájaként akarták felhasználni a futballsportot.

Ilyen, a sporttól teljesen távol fekvő ambíciók utáni törtetés mellett természetesen nem jutott idő arra, hogy az ezer sebből vérző futball ügyének előbbrevitelével foglalkozzanak.

A labdarugósövetségben tömörült hatalmas tömegek megelégedtek ezt a politikát s új vezetőség megválasztásával radikálisan megoldották ezt a problémát. Az új vezetőség nagy szorgalommal látott neki a futballsport nagy problémáinak megoldásához. A legjelentőségesebb lépése volt az új vezetőségnek,

hogy szakított a régi reaktrojtált politikájával és igyekezett feleltes hatóságával a jó viszonyt helyreállítani és az egyedül illetékes miniszternek figyelmét a futballsport nagy jelentőségére és propagandaejére felhívni.

Klebsberg Kunó kultuszminiszter ismétellen bizonyította, hogy milyen nagy megértéssel

és szeretettel karolja fel a magyar testnevelés ügyét s így egy pillanatig sem volt kétséges, ha az ő érdeklődését sikerül a futball számára megnyerni, akkor a magyar sport leghatalmasabb ágának minden problémája megoldást fog nyerni. A kultuszminiszter éppen az elmúlt héten látogatta meg a Labdarugósövetséget és azt hisszük, hogy

Csőtömegkiárusítás

a még megieő árúkból

FALUS ÉS FODOR

vb. cég csőtömege és egyéb árúk

IV, Hajó-u. 12-14 (Belváros)

D. J. Anderson Glasgow skót oxfordok és dejalonek, tricótok, többszáz tucat női és férfi zsebkendő, harisnyák, vásznak, sifonok, damasztárúk stb.

Tájékoztató árak:

Ia fehér pouplin inganyagok . . . 138 P-től
Kittinó mosott sifon és vászon . . . 52 fillér
Toit de soi Ia női felhárnyeműre . . . 1.78 P-től
Ia selyem és batizst zsebkendők . . . 42 fillér
Tiszta gyapju pulloverek stb. . . 5.50 P-től
Ia lepedővásznak . . . 1.78 P-től
Ia paplanlepedővásznak . . . 2.88 P
Ia «Derby» patent angol férfizokni . . . 1.78 P
Ia 6 személyes damasztabrosz . . . 5.10 P
Legfinomabb ágyneművásznak . . . 68 f.-től
Selyemharisnya, hibátlan . . . 2.18 P
Ia damasztgradli, finom . . . 1.70 P

Lenvásznak, damasztárúk olesón. 300 vég új D. J. Anderson oxford és dejalone. Visszonteladókát is kiszolgálunk! Vidékreszállítás utánvétel.

ez a látogatás fordulópontot jelent a magyar labdarugósport történetében.

A vezetők lassan neki e nagy siker után a további munkához, jöjjenek javaslatokkal, terveikkel s biztosak lehetnek abban, hogy az életre való ideák és tervek szép sorjában meg fognak valósulni, mert a kultuszminiszter a tettek embere.

Maguk a vezetők mondják, hogy ma a szövetségben egészen más légré uralkodik.

Az emberek nyugodtan, fenntartás nélkül cserélik ki gondolataikat, megértés uralkodik az egész vonalon, nyoma sincs annak az ólándó feszültségnek, amely eddig az alkotásra hiátott szerveket is megbénította.

Vigyázzanak tehát a mostani vezetők, hogy vissza ne térhessen az „ukázokkal” való kormányzás és a levitézlett lakajpolitika sötét korszaka.

Megkérdeztük a magyar futballsport néhány vezérét, hogy mit tart sportszempontból a jövő legkimagaslóbb eseményének és mik azok a problémák, amelyek legsürgősebben megoldandók volnának.

Ime a válaszok:

TIBOR LAJOS,

az MLSz ügyvezető társelnöke:

— A jövő legkimagaslóbb eseményének a magyar-olasz revánsmérkőzést tartom. A futball legégetőbb problémájának megoldását annak anyagi fellegítésében látom, mert annak híján úgy az amatőr, mint a profifutball tönkre megy.

Ez pedig az egyetemes magyar sportot is létalapiában ingatná meg, mert a futball dekadenciája az egyesületeken keresztül súlyos kihatással van a többi sportágakra is éppen úgy, mint a futball aranykora kihatással volt a többi sport-

CORSO ♦ PALACE ♦ UFA ♦ CORVIN

ABEL GANCE
a l k o t á s a

A VILÁG VÉGE

FLAMMARION
regénye filmen

Premier
csütörtökön!

Premier
csütörtökön!

nyak fejlődésére is. Minden erőnk odaköncent-rájuk, hogy a súlyos adóterheket levegűk az egyesületek vállairól.

FISCHER MÓR,

a FIFA alelnöke, a szövetség nemzetközi bizottságának elnöke:

A jövő legnagyobb eseményének tartom az olasz-magyar válogatott mérkőzést. A magyar futball presztizsén nagy esorbát ejtett a magyar csapat súlyos veresége, mildőn nagy tétért ment a küzdelem. A magyar csapatok téli turái Olaszországban csak mérsékelt sikert hoztak. A válogatott csapatra hárul az a feladat, hogy az örök városban megmutassa, hogy az 5:0 vereség csak epizódot volt, muld indiszpozíció eredménye. A küzdelem napja vendéglátóinkat sem fogja kétségbeesztően találni, éppen ezért csak céltudatos munkával tudunk majd eredményt elérni.

Mi a jövő év legfontosabb teendője? Békés és harmonikus együtt munkálkodással, egymásra nem irigykedve és nem féltékenykedve, midőn senki sem vágyik a másik munkakörére, hanem mindenki azt a helyet tölti be, mely ő néki munkaköréből rendeltetett, a magyar futball itthon és külföldön elfoglalja azt a helyet, mely őt multjánál fogva megilleti. Bár tudatosan tartózkodom a magyar futball belső ügyeibe beleszólni, figyelve az eseményeket odahaza és külföldön ajánlanám az amatőrség fogalmának revidelését. A paragrafusok, mikor a való élettel ninesenek összhangzásban, szabálytalanságok eredő forrásai. Különbőn mért hozták azt a nagy áldozatot, mellyel az amatőr- és professzionistasport elválasztása járt nálunk.

Az adók eltörlése, a KISOK kebelébe tartozó ifjuság sportolási lehetőségének kiterjesztése a nyilvános egyesületekben való sportolás engedélyezésével futballunknak nem mal kellett problémái, de megvalósulásuk sürgős.

KENYERES ÁRPÁD, az MLSz főtitkára:

A jövő legnagyobb sporteseményének a magyar-lasz mérkőzést tartom. A magyar futballsport legégetőbb problémáinak a következőket tartom: 1. A sportnak teljes adómentesítése. Enélkül

a legnagyobb katasztrófa fenyegeti a futball-sportot. Az egyesületek gyors segítség nélkül összeomlanak.

2. A pályák kérdése. Nincs reprezentatív pályánk. A külföldiek előtt restelkedni kell, akármelyik nagy pályán van egy-egy válogatott mérkőzés. A pályák sem sport, sem higiénikus, sem pedig a közönség kényelme szempontjából nem felelnek meg rendeltetésüknek. Ilgen pályaválszonyok mellett a megfoggyakozott publikumunkat is elvezettjük.

3. A szövetségi és alszövetségi adminisztráció léptitése, illetve a mai megváltozott gazdasági helyzetnek megfelelő összevonása.

Ezek azok a kérdések, amelyek az MLSz-t és alszövetségeit állandóan foglalkoztatják.

PARTOS GYULA,

a BLASz társelnöke:

Az olasz-magyar mérkőzést tartom legkimagaslóbb sporteseménynek, mert ez a találkozás van hivatva eldönteni, hogy a magyar labdarugás fölötte áll-e a latin futballnak.

A legfontosabb problémának pedig az egyetemes sport szempontjából a szabályoknak revidálását és ujrakodifikálását tartom, hogy ezzel egyöntetűvé lehessen tenni a sportban a jogszolgáltatást. Ezidőszert divergáló joggyakorlatok vannak érvényben, amelyek bizonytalanná teszik — még a legjöhiszeműbb eljárás mellett is — az elért sporteredmények biztonságát.

Anyagi vonatkozásban pedig a futball, általában a sport összes terheinek levetelét tartom a legégetőbb problémának. Lehetetlen, hogy a mai korban, amikor a sport egy világáramlat, akkor ennek a működésére elé elviselhetetlen anyagi akadályokat gördítsenek.

Dr. FODOR HENRIK,

a PLSz főtitkára:

Az év legkiemelkedőbb eseményének azt tartom, hogy sikerült gróf Klebelsberg Kunót a magyar labdarugás számára is megnyerni.

Mit tartok a legnagyobb és legsürgősebb problémának?

Sok és nehéz probléma vár megoldásra, de az első kérdésre adott válaszom lényege minden problémát meg fog oldani.

A KISOK korcsolyabajnoksága

A KISOK gyors- és műkorcsolyázó bajnokságának eredményei a következők: 500 m. Bajnok: Lindner 48.6 mp. 2. Belházy. 3. Masánszky. — 1000 m. Bajnok: Levitzky 1 p. 45.5 mp. 2. Magyarj. — 1500 m. Bajnok: Lindner 2 p. 41.2 mp. 2. Belházy. 3. Masánszky.

Kray István báró az MLSz elnöke

Az MLSz. legutóbbi rendes közgyűlésén az egyesületeket reprezentáló alszövetségek összesége nagy lelkesedéssel hagyta ki az MLSz. uj mértékéből azokat, akik tümeményes gyorsasággal kerültek a díszes tisztségekbe és a közgyűlés s kihagyottakat kieserelte olyanokkal, akiknek működéséhez a futball több reménységet fűzhetett. Az elnöki tisztséget, melyet akkor Dréhr Imre töltött be, betöltetlenül hagyták azzal a céllal, hogy a magyar társadalombiztosítás felépítésében hatalmas munkát kifejtő, nagy elfoglaltságra elnök helyébe olyan elnököt válasszanak, aki a csaknem romokban heverő futball-sport uj jépitése körül szerezzen nemcsak magának, hanem az új vezetőségnek is maradandó érdemeket.

A választás nagyszerűen sikerült. Tegnap tartotta elnökválasztó közgyűlését az MLSz. és egyhangu lelkesedéssel választotta elnökévé báró Kray Istvánt, az eddigi társelnököt. Kray István személyében a MLSz. a sportért lelkesedő, szolgálatkész, agilis és a sporttársadalom minden rétegében szeretetnek örvendő, őszinte és nyílt-szívű elnököt kapott, aki bizonyára meg fogja oldani azokat a nehéz problémákat, amelyek megvalósítása elődeinek nem sikerült.

A BTK nyerte Magyarország 1931. évi box-csapatbajnokságát. A hetek óta tartott nívós küzdelmek, amelyek Magyarország csapatbajnokságait voltak hivatva eldönteni, vasárnap este befejeződtek. Az eredmény nem meglepő, mert az erőviszonyokat számívala, a bajnokságot megérdemelten a legerősebb csapat a BTK nyerte, amely 13:3 arányban hengerelte le legerősebb ellenfelét, a Budapesti Vasutasok Sport Clubja csapatát. Meglepetés volt az FTC-BTC 10:6 arányu eredménye, mert mint tudjuk, a BTC rövid tréninggel készült erre a versenyre, az eredmény mégis teljesen kielégítő.

PERTRIX VED. JEGY Szárazolemek és telepek zseblámpa és anótelepek számára. Teljesítményük felölmulhatatlan. Minden szaküzletben kaphatók.

P 15.— Férficipő mérték után garantált elsőrendű anyagból TOMMY cipőüzem, VII, Szövetség-utca 28/b P 2.40

SZIKSZON VILÁG RÁDIO MARKA RÁDIO A rádió hétfői programja Budapest (550). 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. — 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 5.00: Pröhlle Vilmos dr. egyetemi ny. r. tanár felolvasása: «Nogi tábor-nagy». — 5.30: Csélenyi József magyar notátka énekel Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. — 6.55: Bibó Lajos novellái: 1. A bosszu. 2. Hazafelé. Felolvassa a szerző. — 7.25: A Mándlits szalónzenekar hangversenye. — 8.30: A közep európai műsorcsere-sorozatban a prágai rádióadóállomás műsorának közvetítése. Közreműködik: a cseh négyes és a morvaországi tanítók énekkara. — Utána: Szabó Guy László jazzzenekarának hangversenye a Gellért-szöllőből Vig Miklós (ének) közreműködésével.

Nyílt-tér* «Folyó hó 19-i számukban «A Zeiss-Ikon és a Telefongyár» cím alatt megjelent cik-kükre vonatkozóan kijelentem a következőket: «A Magyar Országos Tisztikaszinó hangosmozigépet tölem rendelte meg. A megrendelést hosszas tanulmányozások, többszöri ajánlati ki-írások után szakbizottság döntötte el javamra. A döntésben résztvett a Honvédelmi Minisztérium megbízottja is és a döntés fenntartás nélkül végleges. A kivitelt, minőségbeli szempontok miatt itélték oda nekem, mert ezt találták a legmeg-jelölöbbnek.

Az én vállalatom és műhelyem, illetve a Zeiss-Ikon-gyár képviselete — mindig magyar munka-erőket foglalkoztatott — ma is hat állandó magyar szakember és családja él belőle állandóan. A hangos készülékek terén állandó személyzetem kívül sok magyar ávállalkozó iparosnak nyújtottunk munkakalkalmat. A vételár egy része a súlyos vármok miatt a magyar állami kasszába, másrésze munkatársaim megélhetésére fordítatik és egyéb magyar kisiparosoknak jut. A külföldi Zeiss-Ikon kezeihez csak a külföldről származó részek netto vételára kerül. Így talán kissé erős dolog hazafiatlansággal vádolni azt, aki tölem Zeiss-Ikon-hangosfilmkészüléket rendel, annyival is inkább, mert az utóbbi időben éppen né hány Zeiss-Ikon hangosfilmleadó készülék gyár-tását vettük munkába, — jórészt magyar munka-erővel és több magyar kisiparosnak juttatva is.

* Az e rovatban közöltekt nem vállal felelőséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

mét kenyercet. A szakadás és a konstrukció Zeiss-Ikontól származik. — így nem tárgyilagos az, aki azt állítja, hogy a készülékünk nem egy-öntetű. Osztrák munkás sem vállalatomnál, sem a Tisztikaszinónál nem volt alkalmazásban. A Telefongyár és Zeiss-Ikon, illetve én között nem folyik burkolt harc a magyar Körös László stabilizálós csöve miatt. Tény, hogy a Telefongyár ügynöke, a Győr városi mozi részére való hangosfilm üzleti verseny idején az ottani város-atyák előtt azt hangoztatta, hogy az én készülé-lem a Telefongyár három szabadalmát sérti. Emiatt ajánlott levélben tiszteletteljes kérdést intéztem a Telefongyárhoz. A Telefongyártól azt a választ kaptam, hogy a Körös-féle stabilizálós csövet nincs jogom készülékemben használni, — mert e szabadalomnak ő az engedélyese. Minthogy ilyen csövet eszem ágában sem volt használni, — így a Telefongyárat levélben kértem, hogy a személyes jóviszony miatt ezt a vá-dat ne emlegesse többször.

Országos tekintélyű szakférfiak nálam lévő jegyzőkönyvei szerint, a Telefongyár magyarnak felfujt készüléke is hemzseg a külföldi alkotó-részekről, — sőt kislül, — hogy a magyar Körös-féle stabilizálós cső is Németországban készül, — valószínűleg nem minden ok nélkül.

En elsősorban magyar mérnök vagyok és csak azután a Zeiss-Ikon-gyár képviseletje. A magyar ipar pártolása szent kötelességem.

Üzleti kapzsisággal és hazafiatlansággal különbö-sen a Telefongyár nem vádolhat, mert éppen ab-ból a célból, hogy a Telefongyár a Simpon Mozgóba egy hangosfilm készüléket felállíthas-son, saját magam adtam kölcsön egy Zeiss-Ikon-tól származó Hahn-Goerz mozigépféjet Győr-fu Gyűlésnek, a mozisok elnökének. Fényesen bizo-nyítottam, — hogy én a Telefongyárat a hangos-készülék kísérleténél segítettem.

Zeiss-Ikonnak és jogelődeinek az Ernemann és Hahn-Goerz cégeknek évtizedek óta főüzlet-ága, — és az én vállalatomnak meg munkatár-saimnak majdnem egy évtizede egyedüli kényere a mozigép. A Telefongyár pár hónapja ugrott be figyelmeltetésem ellenére ebbe a nehéz és nagy-igényű, de kis feltevő képességű szakmába.

Most a jóslatom valóra vált, az igények na-gyok, elhelyezési lehetőségek alig vannak, így a bajok kiobbantak, — de nem szolgálja a Hahn-éredkeit az, aki évtizedes multu magyar szak-munkások és magyar adóíztető kispolgárok ka-zelből erőszakkal akarja kicsavarni a kényeret, egy olyan konjunktura vállalat részére, amely mellékkereset miatt, csak pár hete, vagy hónap-ja ugrott be a mozigép szakmába és most nem taldódn meg a számításait, minőségi verseny ho-lyett a legmagasabb erkölcsi nívón álló eszmé-nek, a magyar ipar pártolásának jegyében való-lan adatokkal támadja meg a régi magyar szak-emberek kényerét.

Oláh György, gépészmérnök.

Ujabb értékes jutalmak a Magyar Hétfő keresztrejtvénypályázatán

A négy keresztrejtvény közlésével nagy pályá-zatunk első része befejezést nyert. Hang-súlyozzuk, hogy a pontverseny lehetővé teszi mindazonok is, akik később kapcsolódnak be pályázatunkba, hogy díjhoz jussanak, mert hiszen egy rejtvény megjelítése is már díjra jogosít.

Aki hétről-hétre figyelemmel kíséri rovatunkat, az látja, hogy állandóan új jutalmakkal igyek-szünk olvasóink és megfejtőink nagy táborának kedveskedni.

E heti jutalmainkat kapják:

Egy doboz Maul-csokoládét: Burl János, Szol-nok. Két-két tubus Arion-fogkrémet: Bárány Andor, Varga Pál, Makkfalvi Dózsa Lajos. Pila-ván fenýőtablettát: Feldmann Rózi, Rákosi Jóná-s, Szecsődy Irén (Kispest). Morisson beretva-krémet: György Ervin (Sátoraljaújhely). Morisson tablettát: Pollacsek Janka és Piri. Egy doboz Cadeau csokoládét: Gelb Rózi. Egy bronzszob-rot: Nevelős Lajos (Székesfehérvár). Egy doboz kekszet: Weisz Benő (Kunhegyes). Két-két mozi-jegyet: Kürthy Mária, dr. Haraszthy Károlyné. Fényképtalványokat: Bán László, Csókássy István (Kispest), Laky János, Polyák László.

A vidéki nyerteseknek a jutalmakat postá-va küldjük, a budapestiek pedig bármilyek nap dél-tán 5—7 óra között szerkesztőségünkben (V., Vil-mos császár-ut 34. I.) kellő igazolás mellett át-vehetik.

A III. számú keresztrejtvény megjelítése:

Vízszintes sorok szavai: 1. Katona, 7. Irénka, 13. Aradi, 14. Bab, 15. Anyag, 16. Manuel, 18. Higyany, 19. Ady, 20. Lemarad, 23. Kól, 24. Siam, 26. Nótás, 27. Race, 27. Ion, 30. Rom, 31. Kís, 33. Rya, 35. Hiv, 37. Változó időjárás, 38. Alt, 39. Sál, 41. Elc, 42. Bar, 44. Rif, 47. Ehre, 49. Bojár, 51. Sima (a helyes definíció: „nem ér-des”), 53.L. E. D., 54. Hajózá, 56. Gó, 57. Ele-ven, 59. Figaro, 61. Német, 62. Tál, 63. Morat, 64. Anilin, 65. Maróni.

Függőleges sorok szavai: 1. Kamasz, 2. Arad, 3. Tanyal, 4. Odu, 5. Niel, 6. Balaton hajózá, 8. Raid, 9. Eng, 10. Nyakas, 11. Kanóc, 12. Egy-let, 17. Len, 18. Has, 21. Mór, 22. Rám, 25. Mo-rale, 27. Rivalis, 29. Nyolc, 31. Kijár, 32. zár, 34. Azt, 35. Hős, 36. Pál, 40. Helena, 41. Erdem, 42. Boj, 43. Ráz, 45. Figaro, 46. Paroli, 48. He-lén, 49. Ban, 50. Ráf, 52. Moran, 54. Heti, 55. Sima, 58. Vel, 4. Gó.

Rejtvénypályázatunk legközelebbi jutalmai:

1 nagy művészi fénykép vagy 3 db levelezőlap fénykép Halmi Béla udvari és kamarai fény-képező műterméből Budapest, IV., Kecskeméti-utca 19

2 DB ELSŐRENĐÜ JEGY A ROYAL APOLLO MOZGÓKÉPSZINHÁZBA

A »Steiner József és Fia« (IX. kerület, Vámház-körút 9. szám) EGY KILOGRAMM FINOM »STEINER-KEKSZ«

1 nagy művészi fénykép vagy 3 db levelezőlap-fénykép Kis Pál koszosrus fényképezőmester műterméből, Budapest, VII., Király-utca 51.

1 művészi fénykép WEISZ HUGÓ gyermekfénykép-specialista Ujstílusú stúdiójából, V, Katona József-utca 25

2 db elsőrendű jegy a legszebb moziba FORUM filmzsinházba

A legküzönbő fényképek Póbuda Alfréd műtermében készülnek IV. ker. Ferenciek-tere 2. Tel. A. 807-01 A cég ajándéka: egy-egy nyertesünkről készített 13x24 nagyságu fénykép

Csillárok

Írókészetek, falikarok, állóámpák Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz. Egy gyönyörű bronz-figura

VÁNCA KEKSZ

Egy jumper blúz FENYVES divat áruházából CALVIN-TÉR 7

A „CADEAU” csokoládégyár VI., Izabella-utca 88 Félkilogrammos, diszdobozos csokoládé-deeszert

Egy doboz Breher-Maul csokoládé-deeszert

Lakner Bácsi Gyermekszínházába Royal Apollo 2 páholyjegy

10 tubus ARION FOGKRÉM a legkiválóbb fogápolószert kapható mindenütt

ÜDÍT FRISST PILAVIN FENYFÜRDŐ TABLETTA melyből hetenkint egy nagy dobozzal csokoládé-ké

Hecht Jenő uridivatkirály VII., Üllői-ut 16. szám 1 „IDEAL” csokor-nyakendő

Dr. MORISSON mosdótabletták a legjobb univerzális kozmetikai szer. Gyártja: Kozmochemia Budapest, VII. Hermina-ut 3/a. Heti jutalmunk: egy doboz.

Dr. MORISSON borotvacrém, szappan, eszet és viznélküli gyorsborotválkozáshoz Készíti: Kozmochemia R. T. Budapest, VII., Hermina-ut 8. Hetenkint egy tégely borotvacrém

A HIR

Halott egy taxiban. Vasárnap a kora reggeli órákban a Zápolya-utca sarkán halálsápadt arccal beszállt egy taxiba egy idősebb férfi, aki a sofőrnek heves rosszulétről panaszkodott s arra kérte, hogy sürgősen vigye Pannónia-utca 19. szám alatti lakására. A taxi pár perccel később megállt a ház előtt, a sofőr kinyitotta az ajtót s várta, hogy az utas kiszálljon. Azonban az utas nem mozdult. Erre a sofőr gyanusnak találta a dolgot s szólt a legközelebbi rendőrnek, akinek segítségével ki akarták emelni a kocsi utasát, aki azonban halátsápadt arccal bukott a taxi padozatára. Azonnal értesítették a mentőket, akik a vizsgálat során már csak a beállott halált konstatálhatták. A rendőrorvosi megállapítás szerint régi betegsége következtében szívvérvénulást kapott, amely halálát okozta. Irataiból megállapították, hogy **Torma Miklós** ötvenkét éves házvezetője, a Pannónia-utca 19. számú ház házfelügyelője. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

Szerkesztőváltozás. A «Magyar Hétfő»-nek egyik szerkesztő-munkatársa, **Csernátony László**, aki néhány év óta lapunknál dolgozott, másirányú elfoglaltsága miatt a mai napon lapunktól megvált.

Páris II. kiállítása a Nemzeti Szalonban. A tehetséges fiatal színész, egyben kiváló festőművész kiállítása a Nemzeti Szalonban nagy sikert aratott. A kiállításon ma **Magdolna főhercegnő**, **Petry Pál** államtitkár, gróf **Andrássy Géza** és sok más előkelőség jelent meg.

Csőnyitási kérelmet nyújtottak be a Barna Gábor Faipari Rt. ellen. Az ország legnagyobb faipari vállalatai közé tartozik a **Barna Gábor Faipari Rt.**, melynek élén **Schmerl Vilmos** és **Ignác** állottak. Hónapokkal ezelőtt nagy fellépést kellett a vállalat fizetésképtelenségi ügye. Azóta különböző nehézségek miatt a részvénytársaság felszámolását határozták el, de ez is nagy nehézségekkel haladt előre. A **Barna Gábor Faipari Rt.** ügyében újabb fordulatot jelent az, hogy egy 6000 pengős kishitelező a vállalat ellen a múlt hét péntekjén **csőnyitási kérelmet nyújtott be.** Tekintettel arra, hogy a tartozások összege a 2 millió pengőt megközelíti, kevés remény van a csőd elkerülésére.

„A harmadik emeletről a lábaddal elé vetem magam!”

Vasárnap délelőtt negyed 1 órakor a Garay-utca 20. számú bérházban megrendülő öngyilkosság történt. A harmadik emeletről levette magát az udvarra **Varga Dénes** 34 éves cipészegéd és azonnal meghalt.

Varga már hosszabb ideje lakott a házban feleségével és két gyermekével. Körülbelül egy fél-éve ezelőtt Varga megismerkedett a házban szolgáló **T. Mariska** háztartási alkalmazottal és csakhamar barátság fejlődött ki közöttük, aminek most következményei is mutatkoztak.

Vasárnap délelőtt Varga felkereste **T. Mariskát** az egyik földszinti lakásban, bucsút vett tőle és többek közt ezeket mondta a leánynak:

— *Téged szeretlek, de a feleségemet sajnálom. Néhány perc múlva a harmadik emeletről a lábaddal elé vetem magam az udvarra!*

Ezzel Varga felsietett a harmadik emeletre. **T. Mariska** utána szaladt, de már nem tudta megakadályozni az öngyilkosságot.

Ha pénzre van szüksége
budapesti vagy pestkörnyéki házra és építkezésre **gyorsan és előnyösen kaphatja**

SOLTI LAJOS
volt bankéigvezető által

Budapest, V. Gróf Tisza István-utca 10
(volt Fürdő-utca) Telefon: Aut. 800-95

Az ismert Rákóczi-uti divatház testvérőnökei újból szétváltak

Az elmúlt napokban az ismert Rákóczi-uti nagy divatüzem látogatói nagy zajra lettek figyelmesek. Az elsőemeleti irodahelyiségből erőteljes hangok hallatszottak. A két főnök veszekedett egymással, akik közül az egyik a cégből kivált és ugylátszik ebből a kiválási aktusból keletkezett az a vita, amely kihallatszott a folyosóra.

Érdekes a története ennek az olcsó divatcsarnoknak, amely régen még ugyancsak a Rákóczi-ut egy kis üzlethelyiségében indult meg. Az üzletet a két testvérőnök édesapja alapította, aztán a két fiu felhasználta a konjunktúrát szerencséjével.

A két testvérőnök éveken keresztül a legnagyobb egyetértésben vezették az üzletet és különösen híresek arról, hogy nagy sportbarátok. Nem tudni pontosan mi az oka ennek a hirtelen szétválásnak, de a beavartak szerint az üzlet vezetése körül támadtak az első differenciák, amelyek aztán lassan tovább fejlődtek és végül a szakításra vezettek, melynek most bíróság előtt lesz folytatása.

Remek szabás
elsőrendű, gőnyörű fazon, legdivatosabb kivétel, többszöri próbával csak

50 P

Schwarz Mór és Fia
lérfelszabómesterek, VII., Erzsébet-körút 12, télemelret balra
Telefon: József 351-83

Ítélet a Miss Hungária-választás ügyében

A Magyar Hétfő szerkesztősége az ezidei Miss Hungária-választással kapcsolatosan elérkezettnek látja az időt arra, hogy ezzel az esztendőnként megismélt és az értatlan vidéket behálózó, bizonytalan érdekű ügygel az azt megfélemlítő formában foglalkozzék és miután törvényszéki rovatunk nincs, mert a bíróság vasárnap nem tárgyal, az előzőkkel egybevetve a következőképpen

ítélt:

A rendezőség minden az akcióiból folyó jövedelme elköszandó és jótékony célra fordítandó, valamint az ügygel kapcsolatos ügy a hely, mint a külföldön elért összes bevételék a legteljesebb nyilvánosság előtt elszámolandók,

továbbá

a bizottság tagjainak szavazási jogát, **Benes Zoltán** miniszterelnökségi osztálytanácsos kivételével, bizonytalan időre felfüggeszt, mert nem tartja őket hivatottnak arra, hogy a legszebb magyar lány kérdésében ítélezhessenek és őket további eljárás végett a közönség kritikájára bizza.

Indokolás:

A választások során felmerült körülmények azt a jogos látszatot keltik, hogy a jelöltek ugynevezett megrostálásán olyan szempontok érvényesültek, amelyek

a numerus clausus bevezetését jelentik az első hely megítélése tekintetében. Ugyanez azonban a bizottság összeállításánál ez az elv egyáltalán nem vételt tekintetbe.

Súlyosbító körülmények vették ezt annyival is inkább, mert a bizottság tagjainak jórésze ezáltal régebbi hitűk és ugynevezett faji összetartással való összeütközésre kényszerültek.

Ezt valószínűsíti az is, hogy a rendezőség az utolsó döntőbe került esélyes jelöltektől első kérdésül a szűlők foglalkozása és egyéb körülményei, közvetlenül ezután felekezeti viszonyaikra vonatkozó kérdéseket tettek fel.

Feltűnő jelenség volt ezáltal az is, hogy a 93. és 40. számú jelöltek, még mielőtt a bizottság elé kerültek volna, máris szavaztak. Természetesen kedvezően. Továbbá, hogy a 40. számú hölgy a nyolc udvarhölgy közé is bekerült, anélkül, hogy a legutolsó, tízes döntőre becsütötlék volna.

Benes osztálytanácsost föl kellett menteni, mert a választás alatt izgatott hangon kiálltotta:

«Ezt nem tűröm! Reális eredményt akarok!»

Tehát nem azonosította magát a többi zsűritagnak a rendezőség akaratához alkalmazkodó véleményével.

Ezen indokoknál fogva nem fogadhatjuk el **tasnádi Fekete Mária** másodéves bölcsészettanulmánygátónak **Miss Hungária 1931** é történeti választását, valamint a velünk közölt többi hat döntőbe került hölgy helyezését sem, akiknek névsora egyébként a következő: **Scheffer Erzsébet, Bodányszky Rózi, Kobovszky Viola, Erdőssy Ibolya, Fülöp Magda és Konkoly Thege Melinda.**

E körülményeknél fogva meggyőződésünk szerint a fenti ítélet megjelölésével.

P. H. M. H.
A kiadmány hitelelül:
Szerkesztőségünkben
olvasható aláírás.

Idegen autógummi az autobuszon

Igen érdekes statisztika jutott birtokunkba. A fővárosi autobusz üzemének elnöki bizottsága elé az üzemvezetősége egy statisztikai kimutatót terjesztett az autobuszon használt gumik életképességéről. A statisztika csodálatos módon azt mutatja ki, hogy

az idegen gummiabroncsokkal a kocsik átlag 64.000 kilométert, de egyesekkel 83.000 kilométert is futnak és emellett az átlagos kopásuk csak 17%.

Ezzel szemben a magyar, tehát a **Ruggantautógyár** gyártmányai az Autobuszüzem statisztikája szerint csak 45.000 kilométer élettartamuk, viszont a kopásuk megdöbbentő módon 85%-ra emelkedett.

Hiteltlenkedve fogadjuk ezt a statisztikát, amely feltétlenül vizsgálatra szorul, mert már is juresa következményei vannak. Az Autobuszüzem vezetősége azt kérte a kormánytól,

engedje meg a külföldi, elsősorban az olasz gummi használatát.

A kormány e kérés teljesítését megtagadta, de ugyanez az alábbi igen érdekes — talán kissé pikáns is — eset történt. A kormány intézkedésére a főváros átvett a MAVART-tól egy autóbust. Ezek az autók olasz abronccsal voltak felszerelve. Az átvételnél a kormány parancsolóan előírta, hogy a fővárosnak a kocsikkal 60 külföldi gummiabroncsot is át kell venni.

Kérdjük tehát, nem használható a magyar gummiabroncs? Ez esetben meg kell engedni a külföldi abroncsok használatát, vagy téves az Autobuszüzem álláspontja és statisztikája, akkor pedig nem lehet előírni a fővárosnak, hogy a drágább külföldi abroncsot használja és megvegye...

ATLASZ VÁLLALAT NYOMOZ,
megfigyel, informált
Budapest VIII., Esz.
terház-u. 24. Tel.:
József 356-90. Elrejtett vagyonekat felkutat.
Erkölcsei és anyagi megbízhatóságokat megállapít mérsékelt díjazás mellett.

A Dréhr Imre elleni kártérítési perhez az öngyilkos Fehér Amadé főszolgabíró öccse is csatlakozott

A Magyar Hétfő ismertette azt a nagyszabású kártérítési pert, amelyet **Osváth István** igazgató indított **Dréhr Imre** nyug. államtitkár és a Vármegyei Mentőegyesület több vezetője ellen.

Most ebben az ügyben érdeke s új fejlemény történt: **Osváth István** volt érdektársa, **Fehér Amadé** főszolgabíró, aki **Fehér Miklós**, az ismert gépgyáros fia, egy esztendővel ezelőtt öngyilkos lett. Halála előtt több barátjával közölte, hogy miért akar a halálba menekülni. Azt állította, hogy neki is, **Osváth**-hoz hasonlóan, **Dréhr Imre, Urbanovics** Kálmán képviselők és **Agorasztó Tivadar** nyug.

alispán ígéretet tettek, hogy ugyancsak vezető állásba juttatják a **Mentőegyesület**-nél. Ő nagy összegeket költött az ígéret reményében az egyesület szervezési és előkészítő munkálataira, de miután az állást nem kapta meg, nem volt képes anyagi egyensúlyát újra helyreállítani és már csak a halált választotta.

Az öngyilkos **Fehér Amadé** öccse, ifj. **Fehér Miklós** nyug. városi tanácsjegyző csatlakozást jelent be **Osváth István** kártérítési perhez, úgyhogy most már a követelt összeg a 100.000 pengőt erősen is túlhaladja.

Érdekes házcserek

A Wampetich-család házcsere.

A vendéglősiiparra is úgy látszik, rossz napok járnak. Legálább is erre lehet következtetni abból, hogy a legismertebb budapesti vendéglősdinasztia, a **Wampetich-család** a napokban eladta a Jávor-utca 13. számú villát a hozzátartozó telekkel együtt.

Egy házépítő részvénytársaság megvette az Astoria-szálló telekét.

Az **Astoria-szálló** eladta a napokban eladta a Magyar-utca 6. számú háztelek 96.000 pengőért a **Viktória** részvénytársaságnak. A **Viktória** néven annakidején mozgófénykép-részvénytársaság létesült, azonban nem nyitott egyetlen egy mozgófényképszínházat sem és miután az eredeti tervek meghúsultak, bérházépítő részvénytársasággá alakult át. Az ingatlanon eredetileg az **Astoria** akart újabb szállót építeni, a rossz gazdasági viszonyok miatt azonban eltekintett ettől a tervtől és most lehetséges, hogy a **Viktória** részvénytársaság fog a megvásárolt telken szállót építeni.

Lányi Dezső eladta villáját.

Lányi Dezső, az ismert szobrászművész a Thököly-ut 71. számú földszintes villát a hozzátartozó telekkel együtt a napokban 70.000 pengőért eladta **Réti Mór** mérnök feleségének.

Schiffer Miklós átadta ingatlanát az Egyesült Téglá- és Cementgyárnak.

Érdekes ingatlanátrás történt a napokban, amelynek előzményei élénken foglalkoztatták heiteken át a közgazdasági köröket. Most aztán **Schiffer Miklós** átadta bátyja vállalatának, az **Egyesült Téglá- és Cementgyárnak** **Budaörsi-ut 33a.** számú 337 négyszögletes ingatlanát, amely az ingallant 150.000 pengő értékben számolta el.

Csollán Ferenc dr. választási elnök tekeledása.

A fővárosi választásokkal kapcsolatban élénken foglalkoztatta a pártokat, sőt a petíciókkal kap-

Öreg urak, fiatal urak! Ron-gyos, piszkos nyakkendőjét olyanra készíttük el, mintha új lenne. Különbözik fehércemlő, pizsama készítés és javítás nagyon olcsón. Munkaért elmelegünk. Teréz-körút 13., földsz. 2

csolalban az igazoló választmányt is dr. **Csollán Ferencnek**, a IV. kerület választási elnökének ingatlaneladása. A sokat vitatott tekeledás most perfektülődött és dr. **Csollán Ferenc** eladta az alsórákosi réteken levő 5598 négyszögletes telkét 95.167 pengőért **Budapest székesfővárosnak.**

Egyházi rendek ingatlanvételei.

Két egyházi rend vásárolt ezen a héten ingatlanokat. Az **Isteni Megváltó Leányainak** női szerzetesrendje 225.000 pengőért megvette a **Szent Imre herceg-utja 5-7.** számú ingatlanokat, a **Jézus-társaság magyarországi rendtartománya** pedig 23.972 pengőért vásárolt ingatlant. A telkeken rendházakat fognak építeni.

HÉTFŐ **KEDD** **SZERDA**
26 27 28
203 28

Fenyves
árúházban,
a Fenyves-szövegeteket Ön is megismerje!!

Bármely női & férfiszövet vásárlásánál:
a kifizetett összeg feletl visszaterítjük egy vásárlási utalvánnyal.

Calvin-ter 7. Vámház-körút 6.

SZÍNHÁZ

Jobb, mint Helge Krog...

Rozsnyai Sándor, akit a nemzetközi arlistapiacra Arizona néven ismernek, mégis csak jobban tudja, hogy mi kell a budapesti közönségnek, mint Helge Krog norvég író. És Stella Adorján, meg Harmath Imre is jobban tudják. Sőt merjük remélni, hogy most már a Magyar Színház igazgatósága is tudja.

Már régen volt operettprodukcióknak olyan egyhangú sajtósikere, mint a Lámpaláz-nak. A hangsúly azonban nem az operett szón, hanem a produkción van. Az előadás rendezésében (Bródy István dr.), színészekben egyaránt elsőrendű Honthy Hanna karrierjének egyik legjobb alakítását nyújtja: teljes illúzióval játssza a huszéves leányt, akinek ajkát még sohasem érintette férfiszáj, mert lámpaláza van a szerelemtől. A két Latabár-fiút érdemes volt hazacsalogatni külföldről, tökéletes táncosok. A pesti közönség évek óta csak amerikai filmen látott ilyen táncprodukciót. Egyedül Orosz Vilma tul egyéni játékmódorának, tul egyéni mozgásának és tul egyéni öltözködésének nem volt osztatlan sikere. Kellemes volt kis szerepében Patócs Irén és nagyon kedvesen játszott szerepét Berczy Géza, a produkció egyetlen — hangnélküli — bonvivánja. Hármás szerepben debütált Rozsnyai Sándor, aki egy személynben komponista, karmester és táncos, túlfűtött temperamentumának különösen a karzaton lesz nagy sikere. A főpróbán a konkurrens direktorok, az ellenprimadonnák és ellenbonvivánok három-négyszer megismételték minden számot, a szombati premier közönsége pedig megpecsételte a nagy sikert.

(h. e.)

Zombory Mercedes menyasszony

A pesti színházi világ multheti szenzációja Tőkés Anna házassága volt. A beavatottak már újabb színházi hímet tudnak. Zombory Mercedest, a Vigszínház tagját, eljegyezte Barta László, a Nyirbögányi Petroleumgyár igazgatója, a pesti társaság ismert tagja.

Moulin Rouge a legegánsabb mulató

A félelmetes „bemondó”

A Magyar Színház pénteki főpróbáján legnagyobb udvara Turay Idának volt. A Magyar Színház egész igazgatósága (ez pedig nagyon sok gavallériát jelent) körülvette. Vigyáztak rá. Turay Ida ugyanis a legkedvesebb, de legveszélyesebb pesti „bemondó”. Nem előny, ha valakit a szájára vesz. Turay nem játszott a darabban és mellette a konkurrens librettista felesége: egyzóval minden oka megvolt néhány jó bemondásra. Az óvatos direktor azonban az igazgatósági pályában látta vendégül a kedves naivát és tullezőkeny udvariassággal nem engedték a főpróba-közönség közé vevődni. Turay Ida aztán megadta magát a sorsának és csak az igazgatókkal közölte remek megjegyzéseit, akik minden szavát — gondosan megőrizték.

Minden tulzás nélkül a legjobb film

Greta Garbo
első németül beszélő filmje

Anna Christie
A férfi-főszerepekben
Theo Shall
és
Hans Junkermann

Rádus
Metro
Filmpalota

Lámpaláz

Honthy Hanna
2 Latabár
Orosz Vilma

Világsiker

Magyar Színházban

Kedves Szerkesztő Papám!

Szíves megbízásból vasárnap meglekintem Lakner bácsi gyermekszínházának az előadását, amelyen először került szíre a „Pintyőke szerencsés” című vidám gyermekoperett.

Kijelentem szerkesztő-papám, hogy régen kacagtam Nyanyukával együtt olyan jól, mint vasárnap. Csak azt nem ériem, hogy miért irigyelik tőlünk gyerekektől a Lakner bácsi színházát. Hogy miért? Azt is megírom. Tudniillik a színházban annyi női és bácsi volt, hogy minékünk gyerekeknek alig jutott hely. Ez volt az egyik baj. A másik baj meg az volt, hogy a nagy labdától, amivel mi szoktunk labáznani és amit a Lakner bácsi nekünk dobott le, a Bácsik és Nénik labáztak, úgy hogy alig bírtam háromszor feljebbni az erkélyre (mert tetszik tudni, ez egy kunszt).

Ami a darabot illeti, nem is tudom kirol írjak előbb, az édes gyerekekről, vagy a drága színészbácsikról, akik annyit mókáztek és táncoltak, hogy mikor vége volt az előadásnak, mindenki táncolva ment haza ebédelni. (En is.)

Legelőször a drága Lakner bácsit és kis inasát kell megdicsérni, mert ahogy ők mókáztek és játszanak velünk, úgy nem tud senki sem. Szécsi Hédy a Pintyőke olyan édes volt, különösen a cserkész-száma, hogy nem győzte ismételni. Váradi Kató egy kis amerikai lányt játszott, nem is írok mást, csak annyit, hogy cuki-cuki volt. Szombathelyi Blanka egy jószívű kisánnyt játszott olyan szépen és meghatóan, hogy biz: Isten majd nem elpötyögtem magam. Polgár Zsuzsi egy válogatott futballista volt. Mikor a „Tempó magyarok” című dalt énekelte, olyan tapsvihar tört ki, majd szétmentek a falak. Fridecky Kató egy amerikai titkár játszott olyan jól, hogy tényleg azt hittem, direkt Amerikából jött ide minket mulattatni. Kallay Zsuzsi Váradi Katóval énekel és táncol olyan szépen, hogy az angyalkák is könnyökölnek őket nézni és tapsolni nekik. Jagor Lucy és a kis druzsám a Lévi Livia, na meg a Lantos Edit aranyosak.

A színészbácsikról sem feledkezem meg. Molnár, Major, Székely, Szirtes bácsi, nagyon köszönöm maguknak, hogy olyan jól elszórakoztattak. Tessék megírni szerkesztő-papám, hogy a színpadon megjelenő Polgármester bácsi, tényleg a Ripka bácsi-e, vagy csak egy színész bácsi utánozza őt? Jövő vasárnap okvetlen tessék elmenni a Royal Apolloba, ez a legjobb szer soványító kura ellen.

Kezeit csókolja
Lévi Livia Ágnes
I. elemi oszt. tan.

NÉHÁNY NAP MULVA:

PÉNZ AZ UTCÁN!

Magyar Hétfő filmhíradója

E héten a főszerepekben:
A pesti író tősgyökeres német katonái

A csikágói bíróság nemrég foglalkozott a néger szervezettek beadványával, amelyben a cenzura által engedélyezett Ingagi betiltását kérték, mert ez a film a négernek véleménye szerint

sérti a színes népek önértékét.

A bíróság — amint a Variety írja — nem adott helyt a kérelemnek és az Ingagi a legnagyobb sikerrel fut az amerikai mozikban. Budapesten nem kísérte ezt a filmet ilyen remek „ingyen reklám”, de itt se maradhat el a sikere. Az Ingagi operatőrei a Fernobjektívvel

a legsötétebb Afrika kullisztáit leplezik le,

alba a világha vezetnek el, amelyben az embert az állattól csak a beszéd különbözteti meg. Ebben a világban az állatok az urak és az ember a védtelen teremtmény. A kultürember, aki nézi ezt a filmet, közelebbi rokonnak érzi a karcsuonatu, bator és erős oroszlánt, mint a törpe négerket. A Kamara és Orion valószínűleg jobb üzletet csinál ezzel a képpel, mint a sablonos hollywoodi filmekkel, mert a budapesti közönség tudja méltányolni az ilyen értékeket. (Lásd a Byrd-film sikerét.)

A hollywoodi filmeket ezen a héten egy revü képviselte. Ezt látni kell a címe és a Corvin, Uránia és Ufa (háromi mozi) mutatta be. Nagyszerű táncosok, remek görlok, díszletek, ötletek, slágerek, sovány mese — mein Liebchen was willst du noch mehr?

Jó filmet hozott a Palace és a Corso. Címe: A szépség vására. Párizsban készült német nyelven egy amerikai színésznővel — Louise Brooks — a főszerepekben.

A nemzetközi szépségverseny-nagyüremet leplezi le

és nagyon merészen — happy end nélkül fejezik be. A film végen igen hatásosan használják ki a hangos film lehetőségeit.

A Décsi új filmje: A nyitott ablak a budapesti ember élelmességét bizonyítja. Elindult innen a körutól egy Nóti Károly nevezetű kabaréiro és egyévi berlini tartózkodás után

olyan szabályos békebeli német katonavigátekot írt, hogy Vilmos császár se kívánhat jobbat.

Megtalálunk ebben a filmben mindent, ami ide tartozik. Az összes régi őrmester- és katonarvosviceket, a katonáért lelkesedő fehérmépet és az uniformisra féltékeny civilbagaszt. Azonban Nóti Pestről sem feledkezett meg: remek Salamon- és kitűnő Rajna Alice-szerepet írt a filmbe. A Teréz köruti egész bátran kabarétréfát csinálhatna ebből a két szerepből.

Ha Nóti ilyen tempóban németesedik, Roda Roda nemsokára nyugatomba vonulhat és aztán — God save Gerhard Hauptmann.

(hevend)

A Filmklubban már tudják...

A Magyar Hétfő írta meg elsőnek külföldi magáninformáció alapján, hogy a nagy amerikai filmgyárak fel akarják támasztani a Fanamélet, amely Középeurópában közösen hozná for-

galomba az amerikai filmeket. Ez a hírünk nagy feltűnést keltett a magyar filmszakmában és az érdekeltek közvetlenül fordultak az amerikai gyárak Európában tartózkodó exponenseihez.

A Filmklubban már nevéket is újabb adatokat kolportáltak. Azt beszéltek, hogy Budapestről akarják irányítani a Fanamélet osztrák, csehszlovák, jugoszláv, román, görög és bolgár üzleteit is és ennek az osztálynak az élére Engel Fülöpöt, a Warner és Földes Lajost, a Paramount igazgatóját fogják meghívni. A magyarországi üzlet vezetésére pedig Gyárfás Gyulát kombinálják.

A legújabb berlini magyar siker:
Mesék az írógépről
Szomaházy-regény Abraham muzsikával

(A Magyar Hétfő berlini tudósítójától.) Berlinnek újra magyar sikere van. A Capitol óriási sikerrel bemutatta a Die Privatsückerin című filmoperettet, amelyet Szomaházy István Mesék az írógépről című híres regényéből készített egy nagy német filmgyár. A film zenéjét Abraham Pál komponálta, aki ma kétségtelenül a legnépszerűbb slágerszerző a német fővárosban. A premiéren vagy huszszor hívták ki a vászon elé és a mozi világhoz visszhangzott a lelkes németek „eljen” kiáltásaitól.

Abraham két új slágerét (Ich bin ja heut so glücklich, Ich bin eine Schreibmaschine) másnap már minden berlini zenekar játszotta.

A Szomaházy-Abraham-film főszerepét Renata Müller játssza, aki Jannings partnere volt az „Istenek kegyencé”-ben. A bankárt Hermann Thiemig alakítja, a humort pedig Felix Bressart képviseli, aki egy bankszolgát játszik. Bressart eddig három szenzációs filmalkitást nyújtott, mint foghózó (Fehér hegyek fia), végrehajtó (Mese a benzinkutról) és együgyű katona (A nyitott ablak), de bankszolgája messze felülmúlja eddigi szerepét és egyszerre az első sorba hozta ezt a kivételes humoru színészt.

A Zeiss-Ikon és a Telefongyár

A Zeiss-Ikon és a Telefongyár közötti küzdelemről számoltunk be a Tisztikaszinó hangosfilm-készülékének megrendelése során. Abból indultunk ki, hogy a Telefongyár magyar vállalat, a Zeiss pedig drezdai cég és így a magyar ipar pártolása elsősorban kötelessége a Tisztikaszinó-nak.

Illetékes helyről annak a megállapítását kéri most tőlünk, — és mi ennek készséggel helyt adunk, — hogy a Tisztikaszinó rendeléshozottában helyet foglalt a honvédelmi minisztérium képviselője is. Kivételt és minőségi szempontok miatt itélték oda a szállítást a legmegfelelőbb pályázónak, Oláh Györgynek, az ismert gépész-mérnöknek, tehát magyar embernek, aki a munka kivételésénél magyar iparosokat és magyar munkásokat foglalkoztatott és ahol csak lehetett, magyar gyártmányú anyagot használt fel.

Oláh György okleveles gépészmérnök a legkötőbb szakembere ennek a szakmának, aki az országban a legtöbb hangosgépet szerelte fel s ezért fordult a Tisztikaszinó, ez az előkelő, hazafias testület is hozzá. A felszerelt gép pedig, mint megállapítottuk, kifogástalanul működik s teljesen meg vannak vele elégedve.

Finom szöveteket most féláron vásárolhat a Calvin-téri Fenyves Áruházban, mert hétfőn, kedden és szerdán — csak ezen a 3 napon — az áruház minden szövetvásárlónak a kifizetett összeg felét visszatéríti egy vásárlási utalvány formájában. Ha például 3 méter finom öltönykelmét vásárol méterenként 20 pengőért, kifizet a pénztárnál 60 pengőt, de ugyanakkor a pénzár visszaad egy 30 pengős díjmentes vásárlásra jogosító utalványt.

Csütörtöktől az

Urániában

vagyok!

Chevalier

FORUM: MÉG NÉHÁNY NAP ÉS...

Vége a dalnak!...

Következik Lehár Ferenc vezényletével a berlini Metropol-Színház tagjainak közreműködésével a

Mosoly országa

VÁROSI SZÍNHÁZ

Minden este,
(operaesték kivétel)
Lehár Ferenc
világhírű, nagy énekes operettje, a

CIGÁNYSZERELEM

ANNA MARIA

GUGLIELMETTI

világhírű koloratúr énekesnő vendégteljesíteső

Január 29-én Sevillai borbély

Február 4-én Traviata

Hely árak: 1 pengőtől 10 pengőig.

Przemysli vár titkai

EGY VÁRTÜZÉR NAPLÓJA

IRJA LÉVAI JENŐ

Copyright by „Magyar Hétfő”.

Utánnomás kivonatossan is tlen.

Magyarok pusztulása...

Tulajdonképpen szeptember 18-án kezdődött meg Przemysl várának első ostroma. E napon adták le az orosz útegek Medyka mellől első «üdvözlő», jobban mondva «bemutató» lövéseiket.

A gránát-névjegyek a 97. brigád tagjainak jutottak «megtiszteltetésképpen». Weeber Alfréd tábornok vezélése alatt ez a négy magyar ezredből álló népfelkelőbrigád pedig már eddig is éppen eleget szenvedett. A békebeli jó törvények azt mondták ugyan, hogy a honvédség, avagy pláne a népfelkelés nem vihető ki az ország határain túlra, de 1914 augusztusában csak egy törvény volt érvényes: *mindent megtenni az ország védelmében...*

Igy kerültek azután azonnal honvédeink Galiciába s nyomukban a népfelkelők, a 36—42 éves családapák velük egyidőben a „munkásosztagok”, a háborúnak ezek a szerencsétlen, 18—52 év közötti páriái. Nem egy e „civiliek” közül kis nyári kabátban, minden podgyász nélkül. Ma már elmondható, hogy ezeket minden különösebb törvényes jogcím nélkül, csak úgy egyszerűen, mint a marhákat, hajtották el lakhelyükről. Dolgozni. A várakat rendbehozni. Jogcím nem volt erre, de a háboru törvényt bont s szükség, kényszerítő szükség bizony volt munkájukra...

Igy kerültek Przemysl várába a népfelkelők és a munkások tizezrei. Przemyslbe kerültek, onnan hadifogságba. S aki nem halt meg a várban, elveszett Szibéria rengetegében, a Murman-vasuti szörnyű tömegsírokban, Sachalin-szigetén és az urali ólombányokban.

Kassa, Miskolc, Eger, Nyiregyháza, Szepes, Borsod, Heves és Szabolcs megyék kis községei nem sok honfitársukat látták viszont azok közül, akik 1914 augusztusában föllobogóztak vagonokban hagyták el szülőföldjüket.

A négy ezredparancsnok, Renvers Ferenc, Albrecht Árpád, lovag Arlow Viktor és Divéky ezredesek ma már nem élnek. Kettő a hadifogságban haltak meg, kettő pedig a háboru szenvedéseibe hazajövetelük után. S kevesen vannak ma már, akik e hősi népfelkelő-dandár rémséges szenvedéseiről beszélni tudnak.

Vezérkari főnökük, a nagyszerű Kapitány Gyula százados sorsa mégis talán a legtragikusabb. Hadifogság, izzó magyarság, vörös hadsereg, szovjetvezérség s egy revolveres öngyilkosság a jellemző momentumai e kitűnő katona tragédiájának...

Már augusztus közepén Przemyslben van a népfelkelő-dandár. Augusztus 22-én napfogyatkozás s amíg kormozott üvegekkel bámuljuk a szokatlan látványt, irtózatossá motorzúgás hallatszik:

— Jönnek az orosz repülőek...

S jött méltóságosan úszva a fogyatkozó nap fényében egy — Zeppelin. Meglátogatta Przemysl készülő várát. S vele jött a parancs:

— A népfelkelők menjenek előre Lembergig, ma hajnalban 3 óra 30 perckor diadalmasan átléptük Domsztovonál az orosz határt...

Helyőrségi szolgálatnak indult Lembergben s augusztus 26-án Klodnónál már 1 halott és 5 sebesült van a tiszték köréből, 38 halott és 43 sebesült a legénység soraiból. Következik a smerekowi csata, ahol 26 tiszt és 1200 katona vész el. Erre jön a kulikowi páni egység. Husz kilométerre az ellenségtől, a vaksötét éjben egymásra ágyuznak és lövöldöznek a népfelkelők és beszorítják egymást a kulikowi mocsarakba...

S mindez azért, mert ahogy a németek haditerve à Paris volt, feltételeztük, hogy mi könnyedén meggyünk előre majd Oroszország belsejébe: Ivangorod, Luck és Varsó felé. Hittük, hogy az oroszok főereje az ő devizájuk végrehajtására irányul: à Berlin...

S lőn belőle: à Budapest...

Ellenünk fordult az orosz főerő. Abba kellett hagyni a szerbiai jól indult offenzívát, a budapesti 4. hadtestet expressz kellett fölírányítani az orosz harc-térre s végső szükségben a népfelkelőket is frontba vetni.

S már nagy volt a baj, amikor Brudermann tábornokot leváltotta a hadseregparancsnokságban Boroevics, a legendás hadvezér:

— „Bizom szerencsecsillagomban” — hirdette s ért is el eleinte látszatsikereket. A szeptember 1-én

megindult visszavonulást azonban csak lassítani tudta, a vert hadsereg futása megállítható nem volt...

A 97. népfelkelő-dandár is retentő állapotban, szeptember 14-én újra Przemyslt látta maga előtt. Alig 3 hete és fele az embereknek már hiányzott. Eger, Miskolc, Kassa és a többi városnak és községnek már alapos oka volt a gyászra...

S így köszöntött ránk szeptember 18-án újból az oroszok első ostromágyuja. S következtek a kisebb kitérősek sorozatos szenvedései.

Október 2. a hadikövet napja — erről különben már irtunk — s október 3-ára kitért a pokoli zenebona. Délután 3-ig ágyuztatott Drinápoly hőse, Radko Dimitrieff bennünket. Estére már jött is a rémületet keltő titkos parancs:

— Éber figyelme! Titkos kémjelentés szerint az ellenség éjjeli rohammal akar meglepni bennünket!

Vaklárma volt, de mi valahogy úgy voltunk már különben is ezzel, mint a gyermekek a farkassal, vagy a mumussal: *addig ijesztgetik őket ok nélkül, míg végre akkor sem hiszik el, amikor komoly a veszély...*

Tamássy altábornagy még Zsuravica felé kísérel meg egy komolyabb kirohanást, azután október 4-én Ferenc József nevenapját ünnepli a vár őrsége. Délután 3 óráig pontosan szól a zene: az orosz ostromágyuk kara ad „térzenét” s azután ebédhez ülünk. Még egy-egy elkésett gránát csap a fából készült tisztiekedde mellé. Néha valamelyik idősebb vagy gyengébb idegzetű bajtárs felugrik, s rohan a betonerdőbe: *„valamit otfelejtettem” felkiáltással. S ugylátszik, nem is találja meg az elveszett tárgyat, mert nem jön vissza, de hát még alig estünk át a tüzkereztségen: nem vehető rossznéven.*

Hogy teljes legyen ez idők képe, még el kell mondanom a nagy vitát, amely az ünnepi ebéd előtt volt eldöntendő:

— A tisztiekből az ünnepség alkalmából meghívassanak-e az önkéntesek is?

Többórás vita. Döntés: igen, de csak a tisztivízgások, mert azokból tiszt lehet. A többiek nem...

Hja, 1914-et irtunk s a világháboru elején állottunk...

Az első tűz...

Egyre jöttek a jó hírek, szikratáviratok jelentették tábortársaink győztes előnyomulását. Az orosz hadikövet eltávozása után néhány órával repülőgép — az első — is beérkezett a főhadiszállásról s hozta Frigyes főherceg biztató üzenetét. Még sem volt nagyon jókedvünk. Megérezték, ahogy multak a napok, hogy Radko Dimitrieff valamin tőri a fejét, nem vágja egyszerűen zsebre a sértő választ...

Október ötödikén hajnalban azután irtózatossá dörgésre ébredtünk. Kis megfigyelő barlangom csak úgy rengett. Fehér nyírfaágyam, deszkából eszkabált szekrénykém alatt megrendült a föld...

Bevallom, ijedten ugrottam ki az ágyból s fogvacogva kaptam ruháimat magamra.

Bumm-Víj-Sss-Bumm... Bumm-Víj-Ssss-Bumm...

Egy kicsit sokszor ismétlődött... Pokoli zsvaj: bombázzák homokerődünket az oroszok.

— Radko! Hallgatsz el tüstént! Kuss!

Bocsánat, de zilált lelki állapotomban nem válogattam meg szavaimat!

De nehogy félreértessem: a rendreutasítás nem Radko Dimitrieffnek szólt, — ámbár inkább erre lett volna szükség, — hanem kis hófehér foxikutyámnak, egyetlen kényeres pajtásomnak.

Radkó ugyanis — a várban ezidőszerint valami hallgatóságos megegyezéssel minden ujonnan született kölyökkutyát erre a névre kereszteltünk — éktelenül vonított és nyüzítve szaladgált ide-oda...

— Vesztünkét érzi — villant át agyamon minden, amit az állatok ösztöneiről a nagy Brehm-ben valaha is olvastam. Hideg verejtek önt el s a szabadba igyekszem. Ösztönszerűleg menekülést keresve, amikor élesen szólal meg a tábortelefonom:

— Halló! Itt Klár kapitány!...

— Halló! Parancs, kapitány ur?

— Van-e az erődjében halott vagy sebesült?

— Köszönöm szíves kérdését, még élünk...

Szegény Klár kapitány. Ő bombabiztos betonerdőben húzódott meg. Oda alig tüzeltek. Nem volt még halott, de egy sebesült sem. S így nem volt mit jelenteni:

— Keine Tapferkeit vor dem Feind...

Nem volt tehát kitüntetés sem... Nyilván szeretné, ha legalább a felügyelete alá tartozó homokvárban lenne valami hadiesemény, amit jelenthetne. Így is leesne valami «Tapferkeits-Auszeichnung»...

Egyelőre azonban csak folyt tovább a bolond muszka — lövöldözés. Radko oldotta meg leghamarább a problémát a maga számára. Előbb ágyam alá bujt, majd egy újabb robbanásra mint a nyíl ugrott onnan elő. Úgyes kis praclijával addig kaparászott a tábortelefonkémén, amíg annak ajtaja kinyílt s Radko besurranhatott rajta. Okos kis szemecskéivel kikukucsált, ha pillanatnyi szünet állott be a bombázásban, de tüstént visszakarta fejecskejét, amint felharsant a moraj:

Bumm... Víj... Ssss... Bummm...

Nevetni kellett volna ügyességén, de — akkor még szeggyeltem, ma már nem — szájamon elhalt a mosoly. Egérfogóban éreztem magam. Nincs menekvés. Pillanatokra az is megfordult agyamban, szegény kis fiatal kadét-agyban, nem lenne-e célszerű a vastag deszkájú nyírfaágy alá bujni? Oda, ahonnan Radkó eljött. Vagy az ugyancsak vastag deszkájú asztal alá somfordálni?

— Miért legyenek én bátrabb vagy butább, mint a kutyám?

Ha palacsintaként találnak majd, senki sem fogja érdemül felróni nekem, hogy «hős» voltam és nem bujtam az ágy alá. De viszont ad-e védelmet ez az ágy? És ha ott üt agyon egy «ránát és mindenki látni fogja, hogy én, a „hős katona”, a tüztértszt az ágy alá bujtam az oroszok elől...

Hiába no, az vessen rám követ, aki az első tüzkereztségen angolos hidegvérrel esett át...

S ki tudja, mire szánom el magam — az egyedül-lét ilyenkor rossz tanácsadó —, ha hirtelen eszembe nem jut egy hasonló epizód életemből.

Örkényben voltunk. Julius közepén. Már tudtuk, hogy a trónörököszt meggyilkolták s a tüzérsegi gyakorlatokat talán éppen ezért «élesen», valódi lövedékekkel tartóztat meg. Ezredünk magas parancsnokai sága Koblicsek ezredes és zászlóaljparancsnokai fogadják a tüzérsegi lövőterén megjelenő inspecirozó brigádparancsnokunkat, Kloiber tüzértábornokot, Ferenc József kedvec tüzérét. Strammul jelentkeznek s közben hátulról, fejük fölött lövöldözünk el a néhány kilométerre mozgó gyalogsági sajbákra:

— Infanterie im Angriff...

Távcsővel kutatom útegem mellől lövéseink eredményét.

— Mi az ördög — döbben át rajtam —, ott, ahol az előbb a magas parancsnokság állott, hirtelen földre esnek a «figurák». Egészen világos: a magas vezérkar hasra vágódott.

Nevetve szólok oda kadétomnak:

— Nézd, Czike, az öreg „kniebiesbeigoltatja” az egész társaságot!

De máris szól a telefon:

— Tüzet szüntess, az egyik srappnell rosszul lempirozták, a vezérkar feje fölött robbant fel...

Jött a nagy vizsgálat és a siralmas eredmény:

— Csak a fejük felett repült el a srappnell, de négy kilométerrel arrébb robbant...

Hiába, a «bumm... víj...» is elég volt a tábornok uraknak, a ssss... és a második bummm... nélkül is hasra vágódtak.

— Képzelem, Kloiber tábornok hogyan ijedezik most a vár második oldalán erődjében — villant át agyamon. A Werk I-et is lövik, ott sem lehet valamiféle barátságos a világ...

Most már semmi sem állja a hahota útját. A jókedv pedig a legjobb orvosság a «begyulladás» ellen. Nevetve ugrom a kinyúló megfigyelő fülkémbe, gyorsan felhuzom a védő-takaró bádogot, kidugom távcsövem végét rajta s lázasan kezdem kutatni a szemben álló orosz üteg álláspontját.

Tölem e pillanatban lövöldözhetek az oroszok amennyit csak akartak — éreztem, az nem tartozik rám...

(Folytatjuk.)

A FŐVÁROS

Hasznos és gyilkos üzemek

A magas elektromos árak miatt sok vállalat önálló áramelőállításra tér át

A „Magyar Hétfő” akciót indít a közüzemi kérdés rendezésére

A választások alatt nem volt olyan párt, amely programjába fel nem vette volna a legélesebb harcot a fővárosi közüzemi ellen. A választások lezajlottak és az ígéretek is úgy látszik az irattárba kerültek a választási jegyzőkönyvek és a szavazójegyek mellé.

A Magyar Hétfő még sem hagyhatja nyugodtan ezt a kérdést és bonckés alá veszi a fővárosi közüzemi politikáját, az egyes üzemeket magukat és az ottani gazdálkodást.

Mi általában véve három csoportba fogjuk osztani a fővárosi üzemeket. Az első csoportba tartoznak azok, amelyek közérdeket szolgálnak és így természetesen ezek megszüntetése ellen nem fogunk harcolni, csupán arra fogunk törekedni, hogy a kinövéseket lenyesek és objektív kritika alapján a hibák orvosoltassanak.

A második csoportba sorozzuk majd azokat az üzemeket, amelyek tulajdonképpen gyilkosai a fővárosi polgárságnak, meggyilkolják a magánipart és a magánkereskedelmet. Ezeket tehát a legsürgősebben meg kell szüntetni.

Végül a harmadik csoportba osszuk azokat az üzemeket, amelyek karitatív célt szolgálnak és tulajdonképpen felesleges módon vannak a fővárosnál. Ezek fenntartása elsősorban az államnak lenne kötelessége tekintettel arra, hogy ezeket nemcsak a fővárosi polgársága, hanem az ország összes lakossága használja.

Mielőtt a teljes kérdéssel részletesen foglalkoznánk, hamarjában egy példát hozunk fel, ami megvilágítja a fővárosi gazdálkodásának egész üzemi politikáját.

Itt van például az Elektromos Művek, amelynek magas tarifáját nem tudjuk fizetni és

azok a nagyfogyasztók, akik már 200.000 kilowattóra áramon felül fogyasztanak, jobban járnak, ha saját maguk berendezésével állítják elő a világításhoz szükséges áramot.

Mi ismételtelen hangoztattuk, hogy a fővárosnak más üzempolitikát kell inaugurrálni, mert a magas tarifákkal tönkreteszik az ipart és a kereskedelmet, vagy pedig kényszeríti a vállalatokat arra, hogy saját maguk rendelkezjenek be áram előállítására, fejlesztésére.

Az Elektromos Művek vezetősége állítása szerint hajlandó is lenne olcsóbb árakon szolgáltatni az áramot a fogyasztóknak, ha a főváros nem kényszerítene őket arra, hogy a központi háztartáshoz, a központi adminisztrációhoz szükséges összeget beszolgáltassák.

Igy kb. 6 millió pengővel kénytelenek az Elektromos Művek a központi háztartáshoz hozzájárulni,

ami azt jelenti, hogy Budapest polgársága közvetlenül adókat fizet az elektromos áramon keresztül Budapest háztartásához.

Ha ezt a hat vagy még több millió pengőt a főváros az Elektromos Műveknek elengedné, lehet, hogy az Elektromos Művek készségesen hajlandó volna az áram árát leszállítani. Ezt az egy argumentációt el is fogadjuk az üzemvezetőség részéről, de ha ezt az egyetlen érvet le is számítjuk, akkor még mindig igen magas árat fizet Budapest közönsége a villamos áramért.

A közismert Talbot-számadatok alapján és az Elektromos Művek által is bevallott termelési adatok alapján Budapest közönsége tudja, hogy

a Talbot centrálé 4—5 fillér között akarja és fogja szolgáltatni az áramot Budapest fővárosnak.

Ismertjük azokat a tárgyalásokat is, ahol a főváros, nagyon helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 4 filléres tarifa megállapítása is drága. Ez a 4 filléres ár természetesen csak a Talboték által a nagyfeszültségen szolgáltatott áramra vonatkozik, ebben nem foglaltatnak benn az átalakítási és az elosztással járó költségek, amelyekre igen bőszen számítottunk 100 százalékos és ezenfelül az így adódó összeghez még 50 százalékos hasznót számítva, még mindig csak 12 fillérenél tartunk. Ez még igen messze esik a

mostani áráktól, amelyek 54 fillérenél kezdődnek és legfeljebb 28 fillérig szállnak le.

Ezek az árak mind a világítási áramra vonatkoznak, természetesen a motorikus célokra szolgáló áramot olcsóbban számítja az Elektromos Művek. Köztudomású azonban, hogy a termelt mennyiségből világítási célokra kb. az áramfogyasztásnak 40—50 százaléka jut, motorikus célokra pedig 50—60 százalékos és mivel a motorikus áramot szolgáltatják, tehát az olcsóbb árak mellett is megtalálják az Elektromos Művek a kereskedői hasznukat, annál nagyobb túlzást,

a magánkereskedelmet megszegényítő magas hasznót látunk a világítási célokot szolgáló áram árának a megállapításánál.

Fenti körülmények tehát arra kényszerítik a nagyfogyasztókat, hogy saját maguk rendelkezjenek be áramtermelésre, mert ha akár gőzgéppel, akár nyersolajmotorral állítjuk elő az áramot, annyi gőzt, vagy melegvizet kapunk melléktermék gyanánt, hogy a val az egész üzem helyiségeinek, tehát szálloda, kávéház, mozi, vagy ipartelep helyiségeinek fűtését is kényelmesen el lehet látni, míltal rengeteg tüzelőanyagot takarítunk meg.

Ha még azt is figyelembe vesszük, hogy a házilag előállított áram nem kerül többbe, mint legfeljebb egyharmadára annak, amit most fizetünk világítási áramért.

Már egy 60—70 lóerős áramfejlesztő-telep-nél az áram kilowattórója 12—14 fillérbe kerül, míg ez az ár egy 120—150 lóerős telep-nél lecsökken 6—9 fillérré.

Hogy milyen nagy nemzetgazdasági jelentősége van ennek a kérdésnek, azt hisszük nem kell bővebben fejtegetnünk, mert nemcsak az egészséges kereskedelem és ipar számára biztosítunk eddig elveszett összegeket, hanem a munkanélküli csökkentésével még igen nagy szociális feladatot is végzünk, mert családok százait mentjük meg a kenyértelenségtől.

Ime a példa, s hétről-hétre hozzuk majd a példák egész sorát...

A BELVÁROSI POLGÁRI KÖR, amely az Egyesült Községi Polgári Párt egyik erős kerületi bástyája, elnökválasztásra készült. A Kör eddigi elnöke, Gaár Vilmos tisztségéről lemondott és helyére Kállay Miklós kereskedelmi államtitkárát igyekeznek a Kör fiatal tagjai megnyerni. Gaár visszavonulásának nincs különösebb háttere, mert valóban nem szabad neki tulajdonítani, hogy a Kör a IV. kerületi törvényhatósági bizottsági tagválasztáson mindössze egy mandátumot tudott szerezni. Inkább a kellő agitáció hiányának és a választást előkészítő túlzott optimizmusának tulajdonítandó ez. Tagadhatatlan, hogy a balsiker kiváltott bizonyos mozgalmat a Kör életében és valahogy úgy áll, hogy a Kör fiatalosága akarja a vezetés munkarészt magára vállalni. Kállay Miklós elnökségét a Kör kereskedőtagjai szorgalmazták azzal a motíválással, hogy egy kifejezett kereskedőkerület tekintélyes társadalmi közéletének élén a kereskedelmi államtitkár álljon. Kállay mellé aktív, friss fiatal embereket állítanak. Gaár a Kör tiszteletbeli elnöke lesz, akinek portréját egyébként Gábor Móriczal, a kiváló festőművész-szel megfestetik.

A DEMOKRATA PÁRT elnökválasztásán felvette Fábiny Béla a harcot Bródy Ernő ellenében és sikerült is neki itt is — kisebbségbe jutni. A titkosan leadott 14 szavazat közül negyét vallhatta magáénak. A párt tagjait erősen foglalkoztatta Fábiny Béla barátainak ambíciója és kutatni kezdték, hogy jutott az egyhangú elutasítás helyett egyáltalán szavazathoz. Kutattak és nyomoztak és megállapították, hogy négy szavazója a következő négy törvényhatósági bizottsági tag volt: Földvári Béla dr., Vitéz Aladár (akinek a javára lemondott), Vörösvári Miklós és Frankel Kornél. Ez a szavazás — így mondják nekünk — nem igen szól a Demokratapárt homogenitása mellett.

A FRONTHARCOSOK PÁRTJÁNAK látható vezére, vitéz Barcy Barcen Gábor — mint értesülünk — részletes memorandumon dolgozik, mely felöleli a párt városi kívánóságait. A hadviseltek érdekeinek védelme, illetve a frontkonák érdemeinek honorálása a párt kifejezett célja. Evgébből elősorolják kívánalmait és azt, hogy az egyes ügyosztályok keretein belül hogy oldják meg azokat. Barcen Gábor körülbelül két hét múlva készül el tervezetével, amelyet a párt elé visz és azután nyilvánosságra hoz. A legvalószínűbb, hogy a memorandum indítvány formájában a közgyűlés elé kerül, amikor is a kérdéshez a párt tagjai közül többen fel fognak szólalni.

MAGYAR HÉTFŐ

6 FILLER

KÖZGAZDASÁGA

Megdrágítaná az autobuszt a motalko áremelése

A Székesfővárosi Autobuszüzem kiszótt-sága Magyar Miklós törvényhatósági bizottsági tag elnökle alatt tegnap bontotta fel az üzem benzin (motalko) beszerzésére kiírt pályázatát. 500 vagon motalkoról volt szó, tehát Csonkamagyarország egész évi szükségletének tizedrészéről. Az autobuszüzemnek naponta átlag 1—1½ vagon üzemanyagra van szüksége. Kilenc pályázó volt, köztük egy külföldi, Richard Prevent Herbert bécsi cég. Ez a cég 39½ fillérrel ajánlotta a motalkót, míg a többiek — a benzinkartel tagjai — 47 fillért kértek. A megindult tárgyalások során a magyar cégek végül 43½ fillérré mérsékeltek árakat, de Magyar Miklós indítványára ezt az árat sem fogadták el, hanem miután még két hónapra el vannak látva, a döntést elhalasztották azzal, hogy a cégek árakat tovább mérsékeljék.

Közgazdasági körökben bizonyára érdeklődéssel olvassák ezt a hírt s a Magyar Hétfő kérdezősködött a pályázaton résztvevő szakmabeli cégekkel, hogy mi az oka a magyar és a külföldi cég ára közötti nagy differenciának?

A magyar cégek a külföldi ajánlatot nem tartják komolynak és arra hivatkoznak, hogy a 43½ filléres árat jelentősen mérsékelni tudnák, ha a kormány a közérdekű célra való tekintettel a 11½ fillér kincstári illetéket elengedné. Ebben az esetben a fővá-

ros autobuszüzeme lényegesen olcsóbb üzemanyaghoz juthatna.

Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, hogy az Autobusz Szövetség, amelynek tagjai közé csodálatos módon a fővárosi autobuszüzemek is tartoznak, eljár Bud és Wekerle minisztereknél és védelmet kért a kartel áremelése ellen. Bud elutasította a küldöttséget azzal, hogy az autobuszüzemek ugys elég konkurenciát csinálnak a vasutnak s ezen keresztül az államnak. Ezzel szemben Wekerle kilátásba helyezte, hogy mindent meg fog tenni a további drágítás ellen. Ugyanezokor pedig rendeletet adott ki és a szeszárok felemelését engedélyezte 75 fillérral.

Az Országos Szeszértékesítő Rt. ezáltal újabb horribilis nyereséghez jutott a fogyasztóközönség kárára.

Megkérdeztük ez ügyben Magyar Miklós fővárosi bizottsági tagot, aki a következő felvilágosítást adta:

— Véleményem szerint a pályázatot meg kell semmisíteni, mert ha ezeket az árakat az Autobuszüzem elfogadná, akkor feltétlenül emelni kellene a tarifát és ez a közönségre újabb megterhelést jelentene. A bizottság megkísérelt ujból az érdekeltekkel való tárgyalást és reméljük, sikerülni is fog a belföldön beszerezni a szükséges mennyiségű üzemanyagot. Ellenkező esetben a kormánytól engedélyt kérek arra, hogy a galliai és román termelőkkel tárgyaljunk.

A Pesti Hazai nagy mobilitása

3.8 millió a tiszta nyereség, 14 pengő a dividenda

A Pesti Hazai Takarékpénztár mérlege ebben az esztendőben valamivel kisebb tiszta nyereségről számol be, mint amennyit a tavalyi évszámadások feltüntettek, de az intézet egész üzleti tevékenységében ezáltal is megállapíthatók az egészséges fejlődésnek összes ismertető jelei. A kisebb nyereség ellenére is változatlan marad az intézet osztaléka, ami például szolgálhat a részvénytársasági vállalatoknak.

A mérleg, amelynek részletes adatait alább közöljük, az intézet régi tradícióinak megfelelőleg, a legnagyobb óvatosság és körültekintés jegyében készült és a takaréki belső nagy megszilárdulását igazolja.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága folyó hó 20-án tartott ülésében megállapította az 1930. évi mérleget és üzleteredményt s elhatározta, hogy a február 5-én tartandó 91. évi rendes közgyűlésének javasolni fogja a 3.821.702.55 pengőt tevő tiszta nyereségnek következő módon leendő felosztását: Osztaléka fordították minden részvény után 14 pengő, adassék a rendes tartalékalapnak az alapszabályszerű 187.000 pengő helyett 300.000 pengő, az ingallan-értékesítési tartalékalapnak 100.000 pengő, az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztárnak 30.000 pengő, a nyugdíjtartalékalapnak 150.000 pengő, köz- és jótékonycélokra az év folyamán folyósított 36.000 pengőn felül 15.000 pengő, a tisztviselők külön jutalmazására 130.000 pengő és a fennmaradó 51.631.02 pengő az 1931. évi nyereség- és veszteségszámlára vitessék át.

A fenti eredmény, amelyre az egész évben uralkodott súlyos gazdasági viszonyok nem maradhattak hatás nélkül és végeredményben a tavalyival szemben mintegy 200.000 pengő nyereségsökkenést idéztek elő, kielégítőnek nevezhető, ha figyelembe vesszük, hogy a mérlegelőállítás ez évben is az intézetnél ismert szigorú konzervatív elvek alapján és úgy történt, hogy a legközelebbi eljárás mellett is a viszonyok hatása alatt elkerülhetetlenül vált veszteségeket és értékesítésekkel az intézet tekintélyes latens tartalékainak igénybevétele nélkül sikerült fedezni. A főbb mérlegadatok, melyeket alább közlünk, tanubizonyoságot tesznek arról, hogy az intézet a mai mostoha viszonyok között is képes volt fejlődésében előrehaladni és eddig elfoglalt pozícióját csorbítatlanul megtartani.

Árverésből butorok,

üzleti és irodaberendezések olcsó árban kaphatók. Árveréseket sikeresen lebonyolít — MERKUR, Hárstá-
lica egy — Rákóczi-ut 64 — Vesz és elad

Várhegyi Andor kárpitos és díszítő

elvéllal mindennemű javításokat ut munkákat legelőszöbben — Levelezőlapra jön!
Telefonhívó: J. 311—05. Mária-utca 15

Újabb hír az Atlantica Trust elnökének moszkvai utazásáról

Legutóbbi számunkban közgazdasági és társadalmi körökben feltűnést keltő cikk jelent meg Polnay Jenő moszkvai utazásával kapcsolatban. Az ország közgazdasági körében nagy megdöbbenést keltett ez a híradás, mert nem kevesebbről van benne szó, mint hogy az orosz dumping-gabonát az Atlantica Trust kibérelt hajóival szállítják az európai kontinensre.

Újabb információk szerint Polnay Jenő, az Atlantica Trust vezérelnöke már utban van Moszkva felé. Reméljük, hogy hazatérte után el fogja mondani a sajtó képviselőinek, hogy milyen érdekes tárgyalásokat folytatott Moszkvában, amelyek a magyar gazdasági viszonyok hasznára válnak — Reméljük, de — nem hisszük!

A Magyar Hétfőnek írják:

«Az újpesti építkezések» cím alatt b. lapjuk foglalkozott az újpesti városi tisztviselők elleni vizsgálat megindításával és itt közölték azokat a kiszivárgott híreket, amelyek szerint én terhelő vallomást tettem volna hivatali főnököm, Hoffer Mihály műszaki tanácsos ellen. A valóság az, hogy kihallgatásom alkalmával szó sem esett a tanácsnok ur személyéről, tehát nem vallhattam terhelően ellene. Egyébként a vizsgálat megindításában semmi néven nevezendő részem nincs.

Goll Jenő városi főmérnök, Újpest

«Az újpesti építkezések» című cikkre vonatkozóan kijelentem, hogy sehova feljelentést nem tettem, a vizsgálat alkalmával engem mint tanút hallgatott ki a vizsgálóbiztos néhány lényegtelen dologra vonatkozóan.

Csaba Aurél építési vállalkozó, Újpest

«Az újpesti építkezések» című cikkre vonatkozóan kijelentem, hogy sehova feljelentést nem tettem, a vizsgálat alkalmával engem mint tanút hallgatott ki a vizsgálóbiztos néhány lényegtelen dologra vonatkozóan.

Nagy György ny. városi jegyző.

Megjelenik minden hétfőn hajnalban.

Előfizetési ár: 3.50 pengő egy évre.

A szerkesztésért és kiadásért felel: DR. BÁLINT MÓZES.

Valódi svájci Roskopf
szabó, 3 évi jótállással
5 pengő 80 fillér,
Double óralánc, olyan mint az arany
2 pengő 80 fillér,
Szállítás utánvéttel. Alapították 1884.
SELINGER órák és ékszerszék
Budapest Kálmán-tér 3.
Nagy rakár arany és ezüst órákban és ékszerekben